

STOCKMANN Oyj Abp

Osakemerkintä kanta-asiakasoptioiden perusteella

Enintään 1 381 440 B-osaketta

Merkintäaika: 2.5.2003 - 31.5.2003

Merkintähinta: 12,16 euroa

SISÄLTÖ

Esitteestä ja tilintarkastuksesta vastuulliset henkilöt	2
Tietoja esitteestä ja siitä vastuullisten henkilöiden vakuutus	3
Tilintarkastajien lausunto	4
Tilintarkastuskertomukset 2000 - 2002	5
Osakemerkinnän ehdot	7
Yleisiä tietoja Stockmannista	9
Stockmannin hallinto	10
Osakepääoma, osakkeet ja osakkeenomistajat	11
Stockmannin esittely	16
Tilinpäätöstiedot	
Emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelmat 2000 - 2002	24
Emoyhtiön ja konsernin taseet 2000 - 2002	25
Emoyhtiön ja konsernin kassavirtalaskelmat 2000 - 2002	27
Tilinpäätöksen 31.12.2002 liitetiedot	28
Hallituksen toimintakertomus tilivuodelta 2002	39
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 1998 - 2002	45
Tilinpäätöksen 31.12.2002 jälkeinen kehitys	47
Tulevaisuuden näkymät	48
Yhtiöjärjestys	49

Esitteestä vastuulliset henkilöt

Stockmann Oyj Abp:n hallitus:

Lasse Koivu, puheenjohtaja

Erkki Etola, varapuheenjohtaja

Erik Anderson

Eva Liljeblom

Kari Niemistö

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

Stockmann Oyj Abp:n toimitusjohtaja:

Hannu Penttilä

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan henkilötiedot esitteen sivulla 10.

Tilintarkastajat

Krister Hamberg, diplomiekonomi, KHT. KPMG Wideri Oy Ab, PL 1037, 00101 HELSINKI. Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1988 ja varsinainen tilintarkastaja 1995 - 2003.

Wilhelm Holmberg, kauppatieteiden maisteri, KHT. KPMG Wideri Oy Ab, PL 1037, 00101 HELSINKI. Stockmannin varsinainen tilintarkastaja vuodesta 2000.

Henrik Holmbom, kauppatieteiden maisteri, KHT. KPMG Wideri Oy Ab, PL 1037, 00101 HELSINKI. Stockmannin varsinainen tilintarkastaja vuodesta 2003.

Varatilintarkastaja

KPMG Wideri Oy Ab, Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1995.

Tässä osakeannissa tarjottavia osakkeita ei ole rekisteröity eikä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (Securities Act of 1933) mukaisesti eikä niitä saa tarjota tai myydä Yhdysvalloissa tai yhdysvaltalaisille henkilöille tai sellaisten henkilöiden lukuun, paitsi Yhdysvaltain arvopaperilain sallimissa poikkeustapauksissa rekisteröintivelvollisuudesta.

Mitään osakkeiden tarjoamiseen liittyvää asiakirjaa ei saa luovuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa muulle kuin vuoden 1986 rahoituspalvelulain (Financial Services Act of 1996) 11(3) (Investment Advertisements) (Exemptions) nojalla annetun vuoden 1996 muutettuna voimassa olevan määräyksen mukaiselle henkilölle tai muulle henkilölle, jolle sellainen asiakirja voidaan laillisesti luovuttaa.

Tämä listalleottoesite on laadittu Suomen lakien, muun muassa arvopaperimarkkinalain (495/26.5.1989), Valtiovarainministeriön listalleottoesitettä koskevan asetuksen 539/2002 sekä Rahoitustarkastuksen soveltamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tämän listalleottoesitteen mukaiseen osakeantiin sovelletaan Suomen lakia, ja sitä koskevat riidat ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

Ilmaisulla Stockmann tarkoitetaan tässä esitteessä emoyhtiö Stockmann Oyj Abp:tä sekä kaikkia niitä yhtiöitä, joista sen välitön tai välillinen omistus on yli 50 %.

Rahoitustarkastus on hyväksynyt tämän listalleottoesitteen 14.4.2003 numerolla 30/271/2003 mutta ei vastaa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta.

Rahoitustarkastuksen hyväksymispäätös samoin kuin listalleottoesitteessä mainitut asiakirjat ovat osakkeenomistajien nähtävillä Yhtiön pääkonttorissa osoitteessa: STOCKMANN, Aleksanterinkatu 52 B, 8. kerros, 00100 Helsinki.

Tästä listalleottoesitteestä on laadittu ruotsinkielinen käännös. Mikäli suomen- ja ruotsinkielisen tekstin välillä on eroavaisuuksia, suomenkielinen teksti on ratkaiseva.

Vakuutamme, että tässä listalleottoesitteessä annetut tiedot vastaavat parhaan ymmärryksemme mukaan tosiseikkoja ja että tiedoista ei ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Helsingissä huhtikuun 14. päivänä 2003

STOCKMANN Oyj Abp
Hallitus

Hannu Penttilä
toimitusjohtaja

TILINTARKASTAJIEN LAUSUNTO

Arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n 5 momentin ja Valtiovarainministeriön listalleottoesitettä koskevan asetuksen (19.6.2002/539) 5 §:n perusteella lausumme seuraavaa:

Olemme tarkastaneet, että Stockmann Oyj Abp:n 14. huhtikuuta 2003 päivätyssä kanta-asiakasoptioiden perusteella tehtävien osakemerkintöjen listalleottoesitteessä olevat Stockmann Oyj Abp -konsernin ja emoyhtiön vuosien 2000, 2001 ja 2002 tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat, jotka on esitetty vertailevan taulukon muodossa euroina, sekä vuoden 2002 tilinpäätöksen euromääräiset liitetiedot ja toimintakertomus ovat näiden vuosien vahvistettujen tilinpäätösten mukaiset. Sivulla 11-15 olevat osakepääomaa, osakkeita ja osakkeenomistajia koskevat tiedot esitetään listalleottoesitteessä tilinpäätöksessä esitettyjä tietoja täydellisempinä.

Yhtiön tilintarkastajat ovat tarkastaneet kyseisten vuosien kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon sekä antaneet niistä tilintarkastuskertomukset, jotka on esitetty listalleottoesitteessä.

Helsinki 14. huhtikuuta 2003

Wilhelm Holmberg
KHT

Henrik Holmbom
KHT

Tilintarkastuskertomus tilivuodelta 2000

Stockmann Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Stockmann Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2000. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat ja taseet voidaan vahvistaa. Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 28. helmikuuta 2001

Wilhelm Holmberg, KHT   Krister Hamberg, KHT

Tilintarkastuskertomus tilivuodelta 2001

Stockmann Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Stockmann Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat ja taseet voidaan vahvistaa. Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 1. maaliskuuta 2002

Wilhelm Holmberg
KHT

Krister Hamberg
KHT

Tilintarkastuskertomus tilivuodelta 2002

Stockmann Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Stockmann Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa. Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 14. helmikuuta 2003

Wilhelm Holmberg
KHT

Krister Hamberg
KHT

STOCKMANN OYJ ABP:N VUODEN 1999 KANTA-ASIAKASOPTIOIDEN PERUSTEELLA TEHTÄVÄN OSAKEMERKINNÄN EHDOT

Osakkeiden merkintä optioiden perusteella

Keväällä 2000 merkittiin 1 382 524 vuoden 1999 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaista kanta-asiakasoptiota. Optioiden perusteella merkittiin vuoden 2002 merkintäaikana 1 084 Stockmann Oyj Abp:n B-osaketta hintaan 13,06 euroa kappale. Merkintöjen seurauksena osakepääoma nousi 2 168 eurolla 102 768 122 euroon. Osakemerkinnöistä kertyi pääomaa 14 157,04 euroa.

Jäljellä olevien 1 381 440 option perusteella voidaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen merkitä yhteensä enintään 1 381 440 uutta Stockmann Oyj Abp:n kahden (2) euron nimellisarvoista B-osaketta. Yhtiön osakepääoma voi merkintöjen seurauksena nousta enintään 2 762 880 eurolla, enintään 105 531 002 euroon. Tulevien osakemerkintöjen perusteella tehtävistä osakemerkinnöistä kerättävä pääoma on enintään 16 798 310,40 euroa, jonka Stockmann käyttää investointeihin.

Osakkeiden merkintäoikeus sekä merkinnän vähimmäis- ja enimmäismäärä

Osakkeiden merkintäoikeus on kanta-asiakkaalla, jonka optiomerkintä on tehty keväällä 2000, tai kanta-asiakkaan rinnakkaiskortin haltijalla, jolle optiot on optiomerkinnän yhteydessä siirretty.

Jokainen optio oikeuttaa merkitsemään yhden (1) Stockmann Oyj Abp:n kahden (2) euron nimellisarvoisen B-osakkeen. Osakemerkinnän vähimmäismäärä on kymmenen (10) B-osaketta ja enimmäismäärä merkitsijän optiorekisteriin merkittyjen optioiden kokonaismäärä.

Osakkeiden merkintäaika

Kanta-asiakkaalla on oikeus merkitä osakkeet merkintäaikana vaihtoehtoisesti joko 2.5.2003 - 31.5.2003, 2.5.2004 - 31.5.2004 tai 2.5.2005 - 31.5.2005. Merkintään oikeutetun tulee merkitä kaikki osakkeensa yhdellä kertaa.

Osakkeiden merkintäpaikat

Merkintäpaikkoina ovat Stockmannin kotimaan tavaratalojen kanta-asiakaspalvelupisteet:

Helsingin tavaratalo, Helsinki, Aleksanterinkatu 52
Itäkeskuksen tavaratalo, Helsinki, Itäkatu 1-5 C 124
Oulun tavaratalo, Oulu, Kirkkokatu 14
Tampereen tavaratalo, Tampere, Hämeenkatu 4
Tapiolan tavaratalo, Espoo, Länsituulentie 5
Turun tavaratalo, Turku, Yliopistonkatu 22

Osakkeiden merkintähinta

Osakkeiden merkintähinta on 15,70 euroa, joka on Stockmann Oyj Abp:n B-osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi pörssipäivinä 22.3.1999 - 9.4.1999 pyöristettynä lähimpään ylempään euron kymmenesosaan, vähennettynä 1.4.1999 jälkeen jaetun osakekohtaisen osingon määrällä.

2.5.2003-31.5.2003 merkittävien osakkeiden merkintähinta on 12,16 euroa.

Osakkeiden maksu

Osakkeet on maksettava merkittäessä yhtenä eränä käteisellä.

Merkintöjen hyväksyminen

Yhtiön hallitus hyväksyy kaikki optiorekisterin ja merkintäehtojen mukaiset merkinnät.

Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustilille ja kaupankäynnin alkaminen

Vuonna 2003 merkityt osakkeet kirjataan merkitsijän arvo-osuustilille 27.6.2003 mennessä ja muina vuosina merkittävät osakkeet vastaavasti 30.6.2004 ja 30.6.2005 mennessä.

Vuonna 2003 merkityt osakkeet tulevat kaupankäynnin kohteeksi, kun osakepääoman korotus on merkitty kaupparekisteriin, arviolta kesäkuun lopussa 2003.

Osakasoikeudet

Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudella, jonka kuluessa osakkeet on merkitty. Muut oikeudet alkavat osakepääoman korotuksen tultua merkityksi kaupparekisteriin.

Osakeannit, vaihtovelkakirja- ja optiolainat ja muut osakkeisiin oikeuttavat instrumentit

Mikäli Stockmann Oyj Abp ennen osakkeiden merkintäajan päättymistä korottaa osakepääomaansa uusmerkinnällä tai laskee liikkeeseen uusia vaihtovelkakirja- tai optiolainoja tai optio-oikeuksia taikka muita osakeyhtiölain mukaan osakkeisiin oikeuttavia instrumentteja siten, että osakkeenomistajalla on merkintäetuoikeus, on optioiden haltijoilla sama tai yhdenvertainen oikeus osakkeenomistajien kanssa. Yhdenvertaisuus toteutetaan Yhtiön hallituksen päättämällä tavalla siten, että merkittävässä olevien osakkeiden määriä, merkintähintoja tai molempia muutetaan.

Mikäli Stockmann Oyj Abp ennen osakkeiden merkintäajan päättymistä korottaa osakepääomaansa rahastoannilla, muutetaan merkintäsuhdetta Yhtiön hallituksen päättämällä tavalla siten, että optioiden nojalla merkittävien osakkeiden suhteellinen osuus osakepääomasta säilyy muuttumattomana ja merkintähintaa muutetaan vastaavasti.

Optioiden haltijoiden oikeudet eräissä erityistapauksissa

Mikäli Stockmann Oyj Abp ennen osakkeiden merkintäajan päättymistä alentaa osakepääomaansa, muutetaan optioiden haltijan merkintäoikeutta vastaavasti osakepääoman alentamispäätöksessä tarkemmin sanotulla tavalla.

Mikäli Stockmann Oyj Abp päättää ennen osakkeiden merkintäajan päättymistä sulautua sulautuvana yhtiönä toiseen yhtiöön tai kombinaatiofuusiossa muodostuvaan yhtiöön tai jakautua tai muuttua yksityiseksi osakeyhtiöksi, annetaan optioiden haltijoille oikeus merkitä osakkeet Yhtiön hallituksen asettamana määräaikana ennen sulautumista, jakautumista tai yksityiseksi osakeyhtiöksi muuttumista. Tämän jälkeen merkintäoikeutta ei enää ole.

Mikäli Stockmann Oyj Abp ennen osakkeiden merkintäajan päättymistä asetetaan selvitystilaan, puretaan tai syntyy OYL:n 14:19 §:ssä tarkoitettu lunastusoikeus, annetaan optioiden haltijoille oikeus merkitä osakkeet Yhtiön hallituksen asettamana määräaikana ennen selvitystilaa, purkamista tai lunastusta. Tämän jälkeen merkintäoikeutta ei enää ole.

Mikäli Stockmann Oyj Abp päättää hankkia omia osakkeitaan kaikille osakkaille tehtävällä tarjouksella, on option haltijalle tehtävä yhdenvertainen tarjous. Muissa tapauksissa omien osakkeiden hankkiminen ei edellytä toimenpiteitä Yhtiöltä option haltijaa kohtaan.

Osakkeen nimellisarvon muuttuessa siten, että osakepääoma säilyy ennallaan, muutetaan merkintäehtoja niin, että merkittävien osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo ja yhteenlaskettu merkintähinta säilyvät ennallaan.

Muut seikat

Yhtiön hallitus päättää muista optio-oikeuksien antamiseen ja osakkeiden merkintään liittyvistä seikoista ja antaa tarkemmat ohjeet merkintöjen toteutustavasta. Optio-oikeuksia koskevat asiakirjat ovat nähtävissä Yhtiön pääkonttorissa Helsingissä.

YLEISIÄ TIETOJA STOCKMANNISTA

Stockmann Oyj Abp on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka tilikausi on kalenterivuosi ja kotipaikka Helsinki. Yhtiö on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin 20.1.1919, sen Y-tunnus on 0114162-2, ja siihen sovelletaan Suomen lakia.

Yhtiöjärjestyksen 2. §:n mukaan yhtiön toimialana on harjoittaa tavaratalotoimintaa, autokauppaa, postimyyntiä ja muuta kauppaa sekä näihin liittyviä liiketoimintoja ja palveluita. Yhtiö voi harjoittaa rahoitus- ja sijoitustoimintaa.

Yhtiön hallinnollinen päätoimipaikka on osoitteessa Aleksanterinkatu 52 B, 00100 HELSINKI. Tässä listalleottoesitteessä mainittuihin asiakirjoihin voi tutustua samassa osoitteessa.

STOCKMANNIN HALLINTO

Hallitus

Puheenjohtaja

Lasse Koivu (s. 1943), diplomiekonomi, toimitusjohtaja. Föreningen Konstsamfundet rf, Mannerheimintie 20 A, 00100 HELSINKI. Hallituksen jäsen vuodesta 1991, erovuorossa keväällä 2006.

Varapuheenjohtaja

Erkki Etola (s. 1945), diplomi-insinööri, toimitusjohtaja. Oy Etola Ab, Lampputie 2, 00740 HELSINKI. Hallituksen jäsen vuodesta 1981, erovuorossa keväällä 2005.

Erik Anderson (s. 1943), varatuomari. Luotsikatu 5 A 2, 00160 HELSINKI. Hallituksen jäsen vuodesta 2001, erovuorossa keväällä 2004.

Eva Liljebloom (s. 1958), kauppatieteiden tohtori, professori. Svenska Handelshögskolan, Hietaniemenkatu 7 A, 00100 HELSINKI. Hallituksen jäsen vuodesta 2000, erovuorossa keväällä 2006.

Kari Niemistö (s. 1962), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja. Selective Investor Oy Ab, Laurinmäenkuja 3, 00440 HELSINKI. Hallituksen jäsen vuodesta 1998, erovuorossa keväällä 2004.

Christoffer Taxell (s. 1948), oikeustieteen kandidaatti, ministeri. Vartiovuorenkatu 1 A 4, 20700 TURKU. Hallituksen jäsen vuodesta 1985, erovuorossa keväällä 2006.

Henry Wiklund (s. 1948), kamarineuvos, toimitusjohtaja. Svenska litteratursällskapet i Finland rf, Ritarikatu 5, 00170 HELSINKI. Hallituksen jäsen vuodesta 1993, erovuorossa keväällä 2005.

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä palkat ja palkkiot sekä lähipiiriin kuuluville henkilöille myönnettyt lainat on esitetty tuloslaskelman liitetietojen kohdassa 4 tämän esitteen sivulla 30.

Johtoryhmä

Hannu Penttilä (s. 1953), varatuomari, toimitusjohtaja. Stockmann Oyj Abp, PL 220, 00101 HELSINKI.

Henri Bucht (s. 1951), kauppatieteiden maisteri, varatoimitusjohtaja vastuualueenaan Hobby Hall -ryhmä, toimitusjohtajan varamies. Oy Hobby Hall Ab, Hämeentie 157, 00560 HELSINKI.

Jukka Hienonen (s. 1961), kauppatieteiden maisteri, varatoimitusjohtaja vastuualueenaan tavarataloryhmä. Stockmann Oyj Abp, PL 147, 00381 HELSINKI.

Pekka Vähähyppä (s. 1960), kauppatieteiden maisteri, talousjohtaja. Stockmann Oyj Abp, PL 220, 00101 HELSINKI.

Esa Mäkinen (s. 1959), kauppatieteiden maisteri, autoryhmän johtaja. Stockmann Oyj Abp, PL 157, 00381 HELSINKI.

Heikki Väänänen (s. 1958), ekonomi, Seppälä Oy:n toimitusjohtaja. Seppälä Oy, PL 234, 01531 VANTAA.

Jukka Naulapää (s. 1966), oikeustieteen kandidaatti, yhtiön lakimies, johtoryhmän sihteeri. Stockmann Oyj Abp, PL 220, 00101 HELSINKI.

OSAKEPÄÄOMA, OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Yleistä

Stockmann Oyj Abp:n osakepääoma jakautuu A- ja B-osakkeisiin. A-sarjan osakkeella on kymmenen ääntä ja B-sarjan osakkeella yksi ääni. Molempien sarjojen osakkeiden nimellisarvo on 2 euroa, ja molemmilla on oikeus yhtä suureen osinkoon.

Yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä. Rekisteröityjä osakkeenomistajia oli 31.12.2002 yhteensä 13 999, joiden omistus vastaa 99,9 prosenttia koko osakemäärästä.

Osakepääoma

Yhtiöjärjestyksen mukaan Stockmann Oyj Abp:n vähimmäispääoma on 75 000 000 euroa ja enimmäispääoma 300 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

Stockmann Oyj Abp:n osakepääoma 31.12.2002

Sarja A:	24 868 893 kpl à 2 € =	49 737 786 €
Sarja B:	26 515 168 kpl à 2 € =	53 030 336 €
Yhteensä:	51 384 061 kpl à 2 € =	102 768 122 €

Osakepääoman muutokset 1.1.1998 lukien

	Merkintäaika	Merkintä-hinta, €	Uusia osakkeita, tuhatta kpl	Uutta osake-pääomaa M€	Uusi osake-pääoma M€	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
Merkityt							
1998	Optiolainan 1994 optiotodistuksilla merkitty	2.1.98 – 12.4.98	40,37	240 B	0,8	49,4	
1998	Osakkeen nimellisarvon puolittaminen	12.5.98		8 290 A 6 395 B		49,4	
1998	Rahastoanti 2 A/B : 1 A/B	12.5.98		8 290 A 6 395 B	13,9 10,7	74,1	
1998	Uusmerkintä 4 A/B : 1 B	14.5. – 12.6.98	12,61	7 329 B	12,3	86,4	
2000	Rahastoanti, nimellisarvon korottaminen	1.9.00			16,3	102,8	
2002	V. 1999 kanta-asiaksoptioilla merkitty	2.5. – 31.5.02	13,06	1 B		102,8	
Tulevat merkinnät optioilla*							
2000-2004	Merkinnät v. 1997 optioilla	2.1.03-31.1.04	16,75 ¹	1 260B miinus osingot 1.5.1998 alkaen	2,5	105,3	2,4
2001-2005	Merkinnät v. 1999 kanta-asiaksoptioilla	2.5.03 – 31.5.05	15,70 ²	1 382 B miinus osingot 1.4.1999 alkaen	2,8	108,0	2,7
2003-2007	Merkinnät v. 2000 avainhenkilöoptioilla	1.4.03 – 1.4.07	20,00 A ³ 21,00 B ⁴ 22,00 C ⁵	625 B 625 B 1 250 B miinus osingot 11.4.2000 alkaen	5,0	113,0	4,6

*Jos kaikki optiot käytetään

1 Merkintahinta vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen: 13,21 €

2 Merkintahinta vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen: 12,16 €

3 Merkintahinta vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen: 17,30 €

4 Merkintahinta vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen: 18,30 €

5 Merkintahinta vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen: 19,30 €

Vaihtovelkakirjalainat

Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä liikkeessä vaihtovelkakirjalainoja.

Osakassopimukset

Yhtiön tiedossa ei ole osakassopimuksia, jotka koskisivat Yhtiön osakkeiden omistusta ja/tai äänivallan käyttöä Yhtiössä.

Hallituksen valtuudet osakepääoman korottamiseen ja omien osakkeiden ostamiseen

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevia valtuuksia osakepääoman korottamiseen, vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen eikä omien osakkeiden ostamiseen.

Osinko

Osinkojen maksamisesta päättävät osakkeenomistajat yhtiökokouksessa Yhtiön hallituksen esityksen pohjalta. Osakeyhtiölain mukaan osinkoa voidaan maksaa vain jakokelpoisista varoista. Osinko ei saa ylittää hallituksen esittämää määrää, elleivät sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa ole vaatineet osakkeenomistajat, jotka edustavat yhteensä vähintään 10 prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli tällainen vaatimus on esitetty, jaettavan osingon määrän on oltava vähintään puolet edellisen tilikauden jakokelpoisen voiton määrästä, ei kuitenkaan enempää kuin viisi prosenttia Yhtiön koko oman pääoman määrästä.

Oikeus osinkoon on niillä osakkeenomistajilla, jotka on merkitty osakkeenomistajiksi Suomen Arvopaperikeskuksessa pidettävään osakasluetteloon Yhtiön ilmoittamana täsmäytyspäivänä.

Osingot maksetaan automaattisesti osakkeenomistajan arvo-osuustiliin liitetulle pankkitilille yhtiökokouksen vahvistamana osingonmaksupäivänä. Suomen Arvopaperikeskuksen ohjesääntöjen mukaan osingonmaksupäivä on viides pankkipäivä täsmäytyspäivästä lukien. Täsmäytyspäivä on kolmas selvityspäivä yhtiökokouspäivästä.

Osakkeiden siirto

Arvo-osuusjärjestelmässä osakkeet rekisteröidään arvo-osuuksien muodossa osakkeenomistajan valitseman rekisterinpitäjän pitämälle arvo-osuustilille. Osakkeet siirretään tilisiirtona osakkeen luovuttajan arvo-osuustililtä luovutuksensaajan arvo-osuustilille. Siirron yhteydessä muutokset kirjautuvat automaattisesti asianomaisen yhtiön osakasluetteloon.

Ulkomainen osakkeenomistaja voi halutessaan hallintarekisteröidä osakkeensa. Silloin hänen valtuuttamansa omaisuudenhoitaja merkitään hänen sijastaan osakasluetteloon.

Ulkomaalaisten oikeus omistaa osakkeita

Ulkomaalaisilla on 1.1.1993 alkaen ollut oikeus omistaa rajoituksetta suomalaisten yhtiöiden osakkeita.

Osakkeet

Yleinen kurssikehitys

Osakekurssit laskivat tilikauden aikana Helsingin Pörssissä HEX-yleisindeksillä mitattuna 34,4 prosenttia ja portfolioindeksillä mitattuna 16,7 prosenttia. Kaupan toimialaindeksi nousi 8,4 prosenttia.

Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden kurssikehitys

	Päätöskurssit 31.12.2002 €	Päätöskurssit 31.12.2001 €	Muutos%
Sarja A	13,84	13,70	1,0
Sarja B	13,80	13,40	3,0
Optio -97	1,60		

Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden vaihto 1-12/2002

	kpl	% osake- määrästä	€	Keskihinta €
Sarja A	378 826	1,5	5 089 593	13,44
Sarja B	6 145 648	23,2	82 649 593	13,45
Yhteensä	6 524 474		87 739 186	
Optio -97	69 644	0,3	212 928	3,06

Vaihdettujen Stockmannin osakkeiden osuus pörssin vaihdosta oli 0,04 prosenttia. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.2002 oli 710,1 miljoonaa euroa. Markkina-arvo 31.12.2001 oli 696 miljoonaa euroa. Sekä A- että B-osakkeen pörssierä on 50 kappaletta.

Osakkeenomistajat**Stockmann Oyj Abp:n omistajaryhmät 31.12.2002**

	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista		Osuus äänistä	
	kpl	%	%	%		
Yksityishenkilöt	12 982	92,7	20,0	19,3		
Yritykset	496	3,5	16,2	18,2		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	55	0,4	6,7	4,1		
Säätiöt ja muut	372	2,7	52,9	56,9		
Ulkomaat (sis. hallintarekisteröidyt)	93	0,7	3,4	1,5		
Rekisteröimättömät osakkeet			0,1	0,0		
Yhtiön omat osakkeet	1	0,0	0,8	0,0		
Yhteensä	13 999	100,0	100,0	100,0		

Stockmann Oyj Abp:n osakemäärien jakautuminen 31.12.2002

	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista	
	kpl	%	%	
1-100	3 455	24,7	0,4	
101-1000	8 139	58,1	6,3	
1001-10000	2 165	15,5	11,1	
10001-100000	193	1,4	9,9	
100001-	46	0,3	71,5	
Yhtiön omat osakkeet	1	0,0	0,8	
Yhteensä	13 999	100,0	100,0	

Stockmann Oyj Abp:n 20 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2002

	Osuus äänistä	Osuus osakkeista
	%	%
1 Svenska litteratursällskapet i Finland	14,9	8,6
2 Föreningen Konstsamfundet -ryhmä	14,9	11,6
3 Niemistö-ryhmä	10,6	7,6
4 Etola-yhtiöt	7,1	5,5
5 Stiftelsen för Åbo Akademi	6,8	5,0
6 Sampo ja Varma-Sampo	4,5	2,4
7 Samfundet Folkhälsan i svenska Finland	3,2	2,9
8 Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	2,6	1,6
9 Jenny ja Antti Wihurin rahasto	2,4	2,4
10 Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	1,7	1,1
11 Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	1,6	1,3
12 Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	1,0	0,8
13 Inez och Julius Polins fond	1,0	2,1
14 William Thuring's stiftelse	0,9	0,7
15 Sigrid Jusélius Stiftelse	0,9	0,7
16 Svenska folkskolans vänner	0,6	0,4
17 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0,6	3,1
18 Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	0,5	1,1
19 Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse	0,4	0,2
20 Eläkesäätiö Polaris	0,4	0,3
Yhteensä	76,3	59,5

Johdon omistus

Yhtiön hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan varamiehenä toimivan varatoimitusjohtajan henkilökohtaisessa omistuksessa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessaan olevien henkilöiden omistuksessa oli 31.12.2002 yhteensä 6 526 534 osaketta, joiden osuus osakemäärästä oli yhteensä 12,7 prosenttia ja äänimäärästä yhteensä 16,9 prosenttia, sekä 289 831 optiota. Optiot oikeuttavat merkitsemään 386 976 Stockmannin B-osaketta, mikä olisi ollut 0,8 prosenttia koko osakepääomasta ja 0,1 prosenttia kaikista äänistä 31.12.2002.

Yhtiön omistamat omat osakkeet

Stockmannin omistuksessa oli 31.12.2002 omia A-osakkeita 163 000 kappaletta ja omia B-osakkeita 250 000 kappaletta. Omat osakkeet hankittiin vuonna 2000, ja niiden hankinta-arvo oli yhteensä 6,2 miljoonaa euroa. Yhtiön omien A-osakkeiden osuus osakepääomasta on 0,3 prosenttia ja äänimäärästä 0,6 prosenttia. Omien B-osakkeiden osuus osakepääomasta on 0,5 prosenttia ja osuus kaikista äänistä 0,1 prosenttia. Yhtiön hallussa olevilla osakkeilla ei voi äänestää yhtiökokouksessa.

Kanta-asiakasoptiot

Kanta-asiakasoptioita merkittiin 1 382 524 kappaletta vuonna 2000. Yhdellä kanta-asiakasoptiolla saa merkitä yhden Stockmannin B-osakkeen 15,70 euron kappalehintaan vähennettynä 1.4.1999 jälkeen vuosittain maksettavilla osingoilla. Merkintähinta on vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen 12,16 euroa. Merkittyjen optioiden perusteella merkittävien osakkeiden ensimmäinen merkintäaika oli 2.5.-31.5.2001, jolloin ei tehty osakemerkintöjä, ja toinen 2.5.-31.5.2002, jolloin merkittiin 1 084 B-osaketta hintaan 13,06 euroa kappale. Merkintöjen seurauksena osakepääoma nousi 2 168 eurolla 102 768 122 euroon. Osakkeiden tulevat merkintäajat kanta-asiakasoptioilla ovat: 2.5.-31.5.2003, 2.5.-31.5.2004 ja 2.5.-31.5.2005. Jos kaikki avainhenkilöille suunnatut vuoden 1997 optiot käytetään, on kanta-asiakasoptioiden perusteella merkittävien osakkeiden osuus koko osakemäärästä enintään 2,7 prosenttia ja osuus kaikista äänistä enintään 0,5 prosenttia.

Kannustejärjestelmät

Yhtiöllä on voimassa kaksi avainhenkilöille suunnattua optio-ohjelmaa, joiden piiriin kuuluu noin 190 henkilöä. Optioiden perusteella on mahdollista merkitä yhteensä 3 760 000 B-osaketta merkintäaikoina, jotka päättyvät 1.4.2007.

Optiolaina 1997

Yhtiö laski liikkeeseen Yhtiön avainhenkilöille suunnatun 360 000 markan optiolainan. Laina oli koroton, ja se merkittiin kokonaisuudessaan vuoden 1997 aikana. Laina maksettiin lainaehtojen mukaisesti takaisin yhtenä eränä 21.4.2000. Optiolainaehtojen mukaan lainan optiotodistuksilla voidaan merkitä 1 260 000 kappaletta Stockmannin B-sarjan osakkeita hintaan 16,75 euroa kappaleelta vähennettynä 1.5.1998 jälkeen jaettavilla osakekohtaisilla osingoilla. Osakkeen merkintähinta optio-oikeuksilla on vuodelta 2002 maksetun osingon jälkeen 13,21 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2000-31.1.2004. Optioiden perusteella tehtyjen merkintöjen seurauksena osakepääoma voi nousta enintään 2 520 000 eurolla. Optioiden perusteella merkittävien osakkeiden osuus osakemäärästä on enintään 2,4 prosenttia ja ääniosuus enintään 0,5 prosenttia. Vuoden 1997 optiolainaan liittyvät A- ja B-optio-oikeudet otettiin Helsingin Pörssin päälistalle kaupankäynnin kohteeksi 10.12.2001. Optioilla ei käyty pörssin välityksellä kauppaa vuoden 2001 aikana. Optioiden vaihto pörssissä vuonna 2002 oli 69 644 kappaletta ja 212 928 euroa. Vuoden 2002 loppuun mennessä optioilla ei tehty osakemerkintöjä. Optioiden pörssierä on 100 kappaletta.

Avainhenkilöoptiot 2000

Vuonna 2000 Stockmannin tai sen tytäryhtiöiden johtoon tai keskijohtoon kuuluville avainhenkilöille annettiin 2 500 000 kappaletta optio-oikeuksia. Optio-oikeuksilla A voi merkitä 625 000 kappaletta Stockmannin B-osaketta hintaan 20 euroa kappale, optio-oikeuksilla B 625 000 B-osaketta hintaan 21 euroa kappale ja optio-oikeuksilla C 1 250 000 B-osaketta hintaan 22 euroa kappale. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 11.4.2000 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osakekohtaisten käteisosinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: A 1.4.2003-1.4.2007, B 1.4.2004-1.4.2007 ja C 1.4.2005-1.4.2007. Näiden optioiden perusteella tehtyjen merkintöjen seurauksena osakepääoma voi nousta enintään 5,0 miljoonalla eurolla. Jos kaikki avainhenkilöille suunnatut vuoden 1997 optiot ja kanta-asiakasoptiot käytetään, on vuoden 2000 optioiden perusteella merkittävien osakkeiden osuus osakemäärästä enintään 4,6 prosenttia ja ääniosuus enintään 0,9 prosenttia.

STOCKMANNIN ESITTELY

Yleiskuvaus

Stockmann on vuonna 1862 perustettu suomalainen vähittäiskauppaa harjoittava pörssi-yhtiö. Stockmann-konsernin myynti vuonna 2002 oli 1 582,3 miljoonaa euroa. Stockmann toimii Suomessa, Venäjällä, Virossa, Latviassa ja Liettuaissa. Konsernin palveluksessa oli 8 917 henkilöä 31.12.2002.

Stockmann-konsernin rakenne ja toiminta

Stockmannin liiketoiminta jakautuu neljään liiketoimintaryhmään, jotka ovat: tavarataloryhmä, autoryhmä, etäkauppaa harjoittava Hobby Hall -ryhmä sekä muotikaupan myymäläketju Seppälä.

Stockmann-konsernin emoyhtiö on Stockmann Oyj Abp. Emoyhtiön toimintaan kuuluvat tavarataloryhmän toiminta Suomessa ja autoryhmän toiminta, kiinteistöhallinto sekä konsernin hallintotoiminnot. Tavarataloryhmän liiketoimintaa Venäjällä harjoittavat emoyhtiön täysin omistama venäläinen tytäryhtiö ZAO Kalinka-Stockmann ja sen täysin omistama tytäryhtiö ZAO Kalinka-Stockmann STP, Virossa emoyhtiön täysin omistama virolainen tytäryhtiö Stockmann AS sekä Latviassa emoyhtiön täysin omistama latvialainen tytäryhtiö SIA Stockmann. Hobby Hall -ryhmän liiketoimintaa harjoittaa Suomessa ja Latviassa emoyhtiön täysin omistama tytäryhtiö Oy Hobby Hall Ab, Virossa emoyhtiön täysin omistama virolainen tytäryhtiö Stockmann AS ja Liettuaissa emoyhtiön täysin omistama liettualainen tytäryhtiö UAB Stockmann. Seppälä-ryhmän liiketoimintaa Suomessa harjoittaa emoyhtiön täysin omistama tytäryhtiö Seppälä Oy ja Virossa emoyhtiön täysin omistama virolainen tytäryhtiö Stockmann AS.

Tavarataloryhmään kuuluu kuusi tavarataloa, viisi Akateemisen Kirjakaupan myymälää, kolme Zara-muotimyymälää, kolme Stockmann Beauty -kosmetiikkamyymälää ja Outlet-löytömyymälä Suomessa, tavaratalo Virossa sekä tavaratalo, Zara-myymä ja kolme muuta erikoisliikettä Venäjällä. Latviaan valmistuu tavaratalo syksyllä 2003. Tavarataloryhmän myynti vuonna 2002 oli 811,1 miljoonaa euroa eli 51 prosenttia koko Stockmann-konsernin myynnistä.

Autoryhmään kuuluu yksitoista toimipistettä pääkaupunkiseudulla, yksi toimipiste Turussa ja yksi Tampereella. Ryhmän myynti vuonna 2002 oli 398,9 miljoonaa euroa eli 25 prosenttia Stockmannin koko myynnistä.

Hobby Hall on myynnillä mitattuna Suomen, Viron ja Latvian suurin etäkaupan yritys. Postimyynti Liettuaissa käynnistyi alkuvuonna 2003. Hobby Hall aloitti sähköisen kaupan Suomessa keväällä 2000 ja Virossa syksyllä 2001. Hobby Hallin myynti vuonna 2002 oli 237,1 miljoonaa euroa eli 15 prosenttia Stockmannin koko myynnistä. Hobby Hall tuli osaksi Stockmann-konsernia vuonna 1985.

Seppälä-ketjuun kuuluu 128 muotimyymälää Suomessa ja 14 myymälää Virossa. Seppälä-ketjun myynti vuonna 2002 oli 132,7 miljoonaa euroa eli 9 prosenttia Stockmannin koko myynnistä. Seppälä-ketju tuli osaksi Stockmann-konsernia vuonna 1988.

Stockmann-konsernin liiketoiminnan perusteet

Stockmann haluaa olla johtava yritys kulutustavaroiden vähittäiskaupan keskeisillä toimialoilla. Tämä edellyttää kykyä tuottaa asiakkaille todellisia ja kilpailijoita parempia etuja, jotka kokonaisuutena johtavat korkeaan asiakastyytyväisyyteen ja kiinteisiin asiakassuhteisiin.

Ylivoimaiset valikoimat, kilpailukykyinen hinnoittelu, luotettava laatu ja hyvä asiakaspalvelu ovat keskeisiä edellytyksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Stockmann pyrkii toiminnassaan korkeaan myynnin, kustannusten ja pääoman käytön tehokkuuteen.

Menestyminen tuloksenteossa merkitsee

- osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta,

- yritykselle liikkumavapautta ja riskinotto kykyä, jotka mahdollistavat Suomessa ja ulkomailla olevan kasvupotentiaalin hyödyntämisen hallitun riskinoton rajoissa
- yhteisiin päämääriin sitoutuneille hyvälle ihmisille arvostettua työtä ja mahdollisuutta kehittyä.

Saavuttaakseen johtavan aseman vähittäiskaupan yrityksenä Stockmann pyrkii ainutlaatuisiin, yksilöllisiin ja innovatiivisiin toimintatapoihin, jotka antavat yritykselle edelläkävijän markkina-aseman.

Stockmannin liiketoimintaryhmien strategiat perustuvat toimiviin, hyviksi havaittuihin liikeideoihin.

Liiketoimintaryhmät

Alla olevassa taulukossa esitetään Stockmannin liikevaihdon ja liikevoiton jakautuminen liiketoimintaryhmittäin 2000 - 2002. Tässä listalleottoesitteessä esitetyt liiketoimintaryhmien liikevoitot ja sijoitetun pääoman tuotto prosentit perustuvat sisäiseen laskentaan.

Liikevaihdon ja liikevoiton jakautuminen ryhmittäin 2000 – 2002

	Liikevaihto			Liikevoitto		
	2002 M€	2001 M€	2000 M€	2002 M€	2001 M€	2000 M€
Tavarataloryhmä	679,3	633,5	599,1	39,7	34,1	28,2
Autoryhmä	328,3	337,2	331,0	5,4	3,2	3,8
Hobby Hall –ryhmä*	198,1	200,2	176,9	0,5	4,4	0,6
Seppälä-ryhmä**	109,2	111,1	112,9	10,4	1,7	1,4
Kiinteistöt + muut	24,2	24,0	23,2	16,4	16,2	15,9
Liiketoiminnan muut tuotot				8,8	7,0	2,8
Eliminoinnit	-23,7	-23,9	-22,5	-19,3	-20,4	-17,0
Konserni	1 315,3	1 281,9	1 220,5	61,9	46,3	35,7

* Hobby Hallin vuoden 2001 liikevoittoon sisältyy 2,6 miljoonaa euroa arvonlisäveron palautusta vuosilta 1998-2000.

** Seppälän vuoden 2001 liikevoittoon sisältyy 2,5 miljoonaa euroa kuluja ja varauksia, jotka liittyivät Ruotsin liiketoiminnan lopettamiseen, sekä 2,7 miljoonaa euroa Ruotsin liiketoiminnan tappiota.

Tavarataloryhmä

Yleistä

Tavarataloryhmä on Stockmannin suurin liiketoimintaryhmä. Siihen kuuluvat kotimaassa tavaratalot Helsingin keskustassa, Itäkeskuksessa, Tapiolassa, Oulussa, Turussa ja Tampereella, viiden tavaratalon tuntumassa sijaitsevat Akateemisen Kirjakaupan myymälät, kolme Zara-muotimyymälää, kolme Stockmann Beauty -kosmetiikkamyymälää ja Outlet-poistomyymälä. Ryhmän ulkomaantoiminnat koostuvat tavaratalosta, boutique-myymälästä ja Zara-myymälästä Moskovassa, kahdesta erikoisliikkeestä Pietarissa sekä Tallinnan tavaratalosta.

Tavarataloryhmän avainluvut 2000 - 2002

	2002	2001	2000
Myynti, M€	811,1	755,4	712,7
Osuus Stockmannin myynnistä, %	51,3	49,1	48,6
Liikevoitto, M€	39,7	34,1	28,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,0	19,0	16,3
Investoinnit, M€	10,1	19,0	14,7
Henkilöstö 31.12.	6 243	6 120	5 625

Tavarataloryhmän myynti kasvoi 7 prosenttia vuonna 2002. Kotimaan tavaratalojen myynti kasvoi 5 prosenttia ja ulkomaantoimintojen myynti 14 prosenttia.

Tavarataloryhmän myynnin jakautuminen yksiköittäin vuonna 2002

	M€	%
Helsinki	354,2	44
Itäkeskus	66,1	8
Oulu	36,6	4
Tampere	69,6	9
Tapiola	88,7	11
Turku	62,6	8
Venäjä	80,3	10
Viro	42,2	5
Muut	10,6	1

Tavarataloryhmän tavaratalojen ja myymälöiden myyntipinta-ala (ml. vuokralaiset) on yhteensä 124 696 neliometriä, josta 101 346 neliometriä on Suomessa ja 23 350 neliometriä ulkomailla. Suurin yksikkö on Helsingin tavaratalo, jonka myyntipinta-ala on 40 500 neliometriä (luku sisältää Akateemisen Kirjakaupan päämyymälän myyntialueet).

Investoinnit

Moskovan tavarataloa laajennettiin 1 500 myyntineliometrillä maaliskuussa 2002 vuokraamalla tavaratalokiinteistöstä yksi lisäkerros.

Ensimmäinen Zara-myymäla avattiin Helsingissä keväällä 2002 ja kaksi ensimmäistä Stockmann Beauty -kosmetiikkamyymlää syksyllä 2002.

Merkittävin investointikohde sekä vuonna 2002 että 2003 on Riian tavaratalo, jonka rakennustyöt käynnistyivät keväällä 2002. Rakennus valmistuu suunnitellussa aikataulussa syksyllä 2003.

Muita tavarataloryhmän investointeja vuonna 2003 ovat mm. Zara-myymlöiden avaaminen Moskovassa, Helsingin Itäkeskuksessa ja Turussa keväällä sekä uusien Stockmann Beauty -myymälöiden avaaminen.

Asiakkaat ja markkinat

Tavarataloryhmän kotimaan toiminta keskittyy Suomen suurimmille talousalueille: pääkaupunkiseudulle, Turkuun, Tampereelle ja Ouluun.

Stockmannin kanta-asiakkaat muodostavat erittäin merkittävän asiakasryhmän. Tällä hetkellä kanta-asiakkaita on 850 000. Kanta-asiakkaiden ostot olivat vuonna 2002 yli puolet ryhmän kokonaismyynnistä Suomessa.

Strategia

Stockmannin tavarataloryhmän tavoitteena on markkinoiden kasvua nopeamman kasvun jatkaminen kotimaassa sekä toiminnan merkittävä laajentaminen Venäjällä ja Baltiassa.

Autoryhmä

Yleistä

Stockmannin autoryhmä harjoittaa autojen vähittäiskauppaa sekä huolto- ja korjaamotoimintaa pääkaupunkiseudulla sekä Turun ja Tampereen talousalueilla.

Autoryhmän avainluvut 2000 - 2002

	2002	2001	2000
Myynti, M€	398,9	409,4	402,2
Osuus Stockmannin myynnistä, %	25,2	26,6	27,4
Liikevoitto, M€	5,4	3,2	3,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	13,5	5,4	7,1
Investoinnit, M€	0,6	1,1	2,5
Henkilöstö 31.12.	736	731	786

Autoryhmän myynti väheni vuonna 2002 edellisestä vuodesta 3 prosenttia.

Toiminta ja myymälät

Pääkaupunkiseudulla autoryhmä myy Volkswagen-, Audi- ja Ford-autoja, Turun talousalueella Fordia sekä Tampereella Mitsubishia ja Skodaa. Autoryhmä palvelee asiakkaitaan pääkaupunkiseudulla yhdessätoista toimipisteessä, Turun talousalueella yhdessä ja Tampereella yhdessä toimipisteessä.

Investoinnit

Autoryhmän investoinnit sekä vuonna 2002 että vuonna 2003 ovat lähinnä korvausinvestointeja.

Markkinat ja asiakkaat

Autoryhmä toimii alueella, johon Suomen autokaupan suuret volyymit ovat keskittyneet. Pääkaupunkiseudun osuus koko maan autokaupasta on noin yksi kolmasosa. Turun talousalueen osuus valtakunnallisesta kaupasta on 6-7 prosenttia ja Tampereen talousalueen lähes 7 prosenttia.

Vuonna 2002 ryhmä toimitti yhteensä 16 882 autoa, joista uusia oli 8 965. Vaihtoautoja myytiin 7 917. Autoryhmän markkinaosuus pääkaupunkiseudun uusien autojen kaupasta oli noin 24 prosenttia. Turun talousalueella markkinaosuus oli runsaat 10 prosenttia ja Tampereella vajaat 3 prosenttia.

Huollossa ja korjaamotoiminnassa autoryhmällä on yli 200 000 asiakaskäyntiä vuodessa.

Stockmannin autoryhmän laaja merkki- ja mallivalikoima antaa muun muassa yritysautokaupassa selkeän kilpailuedun tilanteessa, jossa suuret yritykset valitsevat vain yhden tai kaksi automyyjää kumppaneikseen. Stockmannin 725 000 kotimaista kanta-asiakasta ovat autoryhmälle tärkeä yksityisasiakasjoukko, jolla ryhmä erottuu kilpailijoistaan.

Strategia

Autoryhmän tavoitteena on kannattavuuden ja sijoitetun pääoman tuoton parantaminen valituilla toiminta-alueilla sekä ryhmäpoikkeusasetuksen muuttumisen antamien uusien mahdollisuuksien hyväksikäyttö.

Hobby Hall -ryhmä**Yleistä**

Hobby Hall tarjoaa asiakkailleen tuotteita ja palveluja kuvastojen, sähköisen kauppapaikan sekä omien myymälöiden kautta. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita. Hobby Hall on myynniltään Suomen, Viron ja Latvian suurin etäkaupan yritys. Toiminta Liettuassa käynnistyi vuoden 2003 alussa.

Hobby Hallin avainluvut 2000 - 2002

	2002	2001	2000
Myynti, M€	237,1	237,4	214,9
Osuus Stockmannin myynnistä, %	15,0	15,4	14,6
Liikevoitto, M€	0,5	4,4	0,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,5	4,7	0,7
Investoinnit, M€	3,2	4,0	3,9
Henkilöstö 31.12.	957	874	760

Hobby Hall -ryhmän myynti oli vuonna 2002 edellisen vuoden tasolla.

Myynti Suomessa väheni 3 prosenttia vuonna 2002 ja oli 195,8 miljoonaa euroa. Suomen etäkaupan kokonaismarkkinat laskivat pakettimäärässä mitattuna 7,5 prosenttia vuonna 2002.

Myynti Virossa väheni 12 prosenttia ja oli 25,9 miljoonaa euroa. Latvian ensimmäisen täyden toimintavuoden 2002 myynti oli 15,3 miljoonaa euroa.

Hobby Hall Online -kauppapaikan myynti Suomessa ja Virossa oli 24,4 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 15 prosenttia.

Kotimaassa Hobby Hallilla on kaksi myymälää Helsingissä sekä myymälä Espoossa, Tampereella ja Vantaalla. Niiden yhteenlaskettu myynti vuonna 2002 oli 43,3 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 9 prosenttia. Lukuun sisältyy Helsingin Herttoniemessä toukokuussa 2002 avatun uuden myymälän myynti. Tallinnassa on kaksi myymälää. Toukokuussa siellä avattiin uusi myymälä ja suljettiin yksi myymälä. Tallinnan myymälöiden nettomyynti vuonna 2002 oli yhteensä 3,5 miljoonaa euroa.

Toiminta

Markkinoinnin päämedia on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä kuvasto, joka lähetetään Suomessa miljoonalle asiakkaalle, Virossa noin 160 000 asiakkaalle ja Latviassa noin 120 000 asiakkaalle. Vuoden aikana lähetetään asiakkaille myös useita erikoiskuvastoja sekä panostetaan uusien asiakkaiden hankintaan.

Sähköisen kaupan onnistumisen edellytyksiä ovat toimiva logistiikka, asiakkaiden luottamus ja luotettavat maksujärjestelmät. Postimyynnin markkinajohtajana Suomessa, Virossa ja Latviassa Hobby Hall hallitsee nämä menestystekijät.

Hobby Hallin tavarankäsittely on jaettu kahteen toimipisteeseen Vantaalle. Vantaan Viinikkalan logistiikkakeskuksesta toimitetaan pienemmät, yhteen pakattaviksi soveltuvat tuotteet. Vantaan Tammistossa on suurten, erikseen lähetettävien tuotteiden varasto. Lähetykset Baltiaan toimitetaan Suomen varastoista. Hobby Hallin asiakkaille lähetettiin vuonna 2002 paketteja yhteensä 2,5 miljoonaa, joka on 4 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Hobby Hallilla on oma huolto-osasto, jossa teknisen ennakkotarkastuksen, huoltotöiden ja takuukorjausten lisäksi myydään varaosia ja annetaan teknistä neuvontaa.

Hobby Hallin myynti jakautuu tasaisesti eri tuoteryhmien välille. Kodinkoneiden osuus myynnistä on 20 prosenttia, elektroniikan 23 prosenttia ja kodintekstiilien 20 prosenttia. Vaatetuksen osuus myynnistä on 12 prosenttia ja kuntoilu- sekä vapaa-ajan tuotteiden osuus 9 prosenttia.

Lokakuussa 2002 päätettiin Hobby Hallissa käynnistää toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on vuositason 6 miljoonan euron kustannussäästö. Ohjelmaan sisältyi henkilöstön vähentäminen 80 henkilöllä, joista 59 jouduttiin irtisanomaan. Lisäksi 34 henkilön työsuhde muutettiin osa-aikaiseksi. Henkilöstöön kohdistuvat toimenpiteet ajoittuivat pääosin vuoden 2003 alkuun.

Investoinnit

Hobby Hall –ryhmän investoinnit kohdistuivat vuonna 2002 tietojärjestelmien kehittämiseen, Helsingin ja Tallinnan uusiin myymälöihin sekä Vantaan myymälän laajennukseen. Vuoden 2003 merkittävimmät hankkeet ovat helmikuussa käynnistynyt postimyynti Liettuassa sekä tietojärjestelmien vaiheittainen uudistaminen.

Asiakkaat

Hobby Hallin asiakasrekisteri koostuu Suomessa miljoonasta asiakkaasta, Virossa noin 160 000 asiakkaasta ja Latviassa noin 120 000 asiakkaasta. Kanta-asiakkaita on näistä valtaosa. Online-kauppapaikassa kävi vuoden 2002 aikana yli 100 000 ostavaa asiakasta.

Strategia

Hobby Hall -ryhmän tavoitteena on liikevoiton ja sijoitetun pääoman tuoton merkittävä parantaminen. Tavoitteena on myös ylläpitää markkinajohtajan asema Suomen ja Baltian etäkaupassa. Venäjä on suuri potentiaalinen mahdollisuus etäkaupalle.

Seppälä-ryhmä

Yleistä

Seppälä on Suomessa ja Virossa toimiva vähittäiskauppaketju. Seppälä myy nuorekkaasti ajattelevalle hinta- ja laatutietoiselle asiakaskunnalleen naisten, miesten ja lasten vaatteita sekä kosmetiikkaa.

Seppälän avainluvut 2000 - 2002

	2002	2001	2000
Myynti, M€	132,7	135,2	137,4
Osuus Stockmannin myynnistä, %	8,4	8,8	9,4
Liikevoitto, M€	10,4	1,7	1,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	52,4	7,5	6,7
Investoinnit, M€	0,6	3,1	5,2
Henkilöstö 31.12.	887	967	1 026

Seppälän myynti vuonna 2002 oli 2 prosenttia pienempi kuin vuonna 2001.

Toiminta ja myymälät

Seppälän toiminnan kulmakivenä on pitkälle viety ketjunhallinta. Tuotevalikoimat ja myymälöiden ulkonäkö noudattavat samaa yhtenäistä peruslinjaa. Tehokkaalla ja selkeällä tuotteiden esillepanolla helpotetaan asiakkaiden itsevalintaa. Kustannustehokkuuteen päästään kokonaistoimintojen ketjuttamisella, tiedon nopealla hyväksikäytöllä sekä materiaalivirtojen tehokkaalla hallitsemisella.

Seppälä-ketjuun kuuluu Suomessa 87 paikkakunnalla keskeisillä liikepaikoilla yhteensä 128 myymälää ja Virossa 14 myymälää.

Investoinnit

Seppälän viime vuosien suurimmat investoinnit ovat liittyneet myymäläverkon uudistamiseen.

Asiakkaat ja markkinat

Seppälän valikoimien painopiste on ajanhenkisissä, nuorekkaissa, edullisissa ja volyymitään suurissa perustavaroissa. Pukeutumisen lajitelma on melko laaja: vapaa-ajan vaatteet, siisti sisäpukeutuminen, juhla-asut, alusvaatteet, asusteet, päällysvaatteet ja kosmetiikka. Vuonna 2002 osassa myymälöistä testattiin kenkien myyntiä, ja kevään 2003 aikana avataan kaikissa suurimmissa kaupungeissa kenkäosastot. Mallistosuunnitelman lähtö-

kohtana ovat Seppälän omat merkit.

Vaatteiden vähittäiskauppamarkkinoiden ei odoteta kasvavan tulevina vuosina. Kilpailutilanne on viime aikoina kiristynyt monien ulkomaisten ketjumaisesti toimivien vaatekaupparyitysten tultua Suomen markkinoille.

Strategia

Seppälän strategiana on tehokas keskitetty ketjumainen toiminta yhdistettynä omiin Seppälässä suunniteltuihin mallistoihin.

Seppälän strategia tähtää markkinoita nopeampaan hallittuun, kannattavaan kasvuun. Tavoite saavutetaan vaalimalla oikeaa tuotteiden hinnan, muodikkauden ja laadun suhdetta sekä panostamalla henkilöstön ammatilliseen kouluttamiseen.

Kiinteistöt

Stockmannin omistamat kiinteistöt ovat liiketoimintaryhmien käytössä. Liiketoimintaryhmät maksavat niistä kiinteistöyksikölle sisäistä vuokraa.

Pääosan Stockmannin kiinteistöomaisuudesta muodostavat Helsingissä sijaitsevat Helsingin tavaratalon ja Akateemisen Kirjakaupan kiinteistöt sekä Espoon Tapiolassa ja Tallinnassa sijaitsevien tavaratalojen kiinteistöt. Näiden kiinteistöjen lisäksi Stockmann omistaa mm. useita autoryhmän käytössä olevia myymälärakennuksia tontteineen.

Stockmannin kiinteistöomaisuuden tasearvo oli vuoden 2002 lopussa 167,1 miljoonaa euroa. Tasearvoihin sisältyi vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana tehtyjä arvonkorotuksia yhteensä 32,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistöt 2000 – 2002

	2002	2001	2000
Myynti, M€	23,9	24,0	23,2
Liikevoitto, M€	16,4	16,2	15,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,2	10,7	11,5
Investoinnit, M€	10,9	3,2	9,9

Konsernin investoinnit

Stockmannin investoinnit ovat olleet 45,1 miljoonaa euroa vuonna 2000, 31,1 miljoonaa euroa vuonna 2001 ja 25,8 miljoonaa euroa vuonna 2002. Investoinnit ovat kohdistuneet pääasiassa rakennuksiin, koneisiin ja kalustoon sekä pitkävaikutteisiin menoihin. Sijoituksia toisiin yrityksiin ei ole tehty vuosina 2002 ja 2001. Aiemmat sijoitukset toisiin yrityksiin on esitetty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 16 sivuilla 34 - 35. Viime vuosien investoinnit on rahoitettu pääosin tulorahoituksella.

Rahoitusarvopapereihin tehdyt sijoitukset on esitetty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 20 listalleottoesitteen sivulla 36.

Vuoden 2003 investoinnit tulevat olemaan noin 43 miljoonaa euroa.

Vuoden 2003 merkittävin investointikohde on edelleen Riian tavaratalo, jonka rakennustyöt käynnistyivät keväällä 2002. Hankkeeseen sitoutuu vuoden 2003 aikana noin 15 miljoonaa euroa. Stockmannin kokonaisinvestointi rakennukseen tulee olemaan noin 24,0 miljoonaa euroa. Rakennus valmistuu suunnitellussa aikataulussa syksyllä 2003. Riian tavaratalo rahoitetaan pääosin ulkoisella rahoituksella.

Muita tavarataloryhmän investointeja ovat mm. Zara-myymälöiden avaaminen Moskovan Mega-

kauppakeskuksessa, Helsingin Itäkeskuksessa ja Turun Hansakeskuksessa sekä uusien Stockmann Beauty -kosmetiikkamyymälöiden avaaminen.

Hobby Hall -ryhmä käynnisti postimyynnin Liettuassa helmikuussa 2003. Seppälä avaa syksyllä ensimmäiset myymälät Latviassa. Autoryhmän investoinnit vuonna 2003 ovat lähinnä korvausinvestointeja.

Muita lähivuosien hankkeita selvitetään hallituksen toimintakertomuksen kohdassa ”Ajankohtaisia hankkeita” listalleottoesitteen sivulla 41.

Oikeudenkäynnit

Stockmannilla ei ole vireillä sellaisia oikeudenkäyntejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta toimintaan tai tulokseen.

Riskit

Stockmanniin, sen liiketoimintaan tai toimialaan ei liity normaalin liiketoimintariskin lisäksi sellaisia riskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta yhtiön toimintaan, tulokseen tai arvopaperin arvoon.

Henkilöstö keskimäärin kokoaikaiseksi muutettuna 2000 – 2002

	2002	2001	2000
Tavarataloryhmä	4 459	4 263	4 092
Autoryhmä	741	790	768
Hobby Hall -ryhmä	755	688	592
Seppälä-ryhmä	705	749	748
Liikkeenjohto ja hallinto	92	91	95
Konserni	6 752	6 581	6 295

TILINPÄÄTÖSTIEDOT

Tilivuoden 2002 tilinpäätös on hyväksytty vuoden 2003 varsinaisessa yhtiökokouksessa 25.3.2003.

TULOSLASKELMA	STOCKMANN-KONSERNI			STOCKMANN Oyj Abp			
	Viite	1.1.- 31.12.2002 milj. euroa	1.1.- 31.12.2001 milj. euroa	1.1.- 31.12.2000 milj. euroa	1.1.- 31.12.2002 milj. euroa	1.1.- 31.12.2001 milj. euroa	1.1.- 1.-31.12.2000 milj. euroa
LIKEVAIHTO	1	1 315,3	1 281,9	1 220,5	903,8	882,2	848,1
Liiketoiminnan muut tuotot	2	8,8	7,0	2,8	16,7	14,9	11,5
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:	3						
Ostot tilikauden aikana		899,7	860,9	842,5	644,1	611,2	600,8
Varastojen muutos, lisäys (-), vähennys (+)		-23,3	9,2	5,0	-17,7	12,9	9,0
Materiaalit ja palvelut yhteensä		876,4	870,1	847,4	626,5	624,1	609,8
Henkilöstökulut	4	184,9	179,0	164,8	138,6	134,8	124,3
Poistot ja arvonalentumiset	5	28,9	28,5	25,8	18,6	18,2	16,7
Liiketoiminnan muut kulut	6	172,0	165,0	149,5	87,5	82,1	75,1
		1 262,2	1 242,6	1 187,6	871,2	859,2	825,9
LIKEVOITTO		61,9	46,3	35,7	49,3	38,0	33,7
Rahoitustuotot ja -kulut:							
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksiltä	7				29,6	59,4	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		0,3	0,5	1,3	0,3	0,4	1,2
Korko- ja rahoitustuotot konsernin yrityksiltä					2,3	2,7	2,1
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta		10,8	10,3	11,7	10,2	9,6	11,0
Rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset				-0,7			-0,7
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	8				-1,6	-5,2	
Korko- ja muut rahoituskulut konsernin yrityksille					-5,3	-2,6	-2,8
Korko- ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolisille	9	-4,5	-5,9	-6,9	-3,4	-5,6	-5,6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		6,7	4,9	5,5	32,1	58,7	5,2
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		68,6	51,2	41,2	81,4	96,6	38,9
Satunnaiset erät	10						
Satunnaiset tuotot					10,0		
Satunnaiset kulut				-0,6	-3,1		-0,6
Satunnaiset erät yhteensä				-0,6	6,9		-0,6
VOITTO ENNEN VEROJA/ VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		68,6	51,2	40,6	88,3	96,6	38,3
Tilinpäätössiirrot	11				5,7	-0,9	-2,4
Tuloverot	12,13						
Tilikaudelta		21,7	15,6	12,2	27,3	27,8	10,4
Edellisiltä tilikausilta		-0,1	0,7	-0,5	0,0	0,2	0,0
Laskennallisen verovelan /-saamisen muutos		-2,7	0,1	1,0			
Tuloverot yhteensä		18,9	16,4	12,8	27,3	27,9	10,4
Vähemmistön osuus		0,0	0,0	0,0			
TILIKAUDEN VOITTO		49,7	34,8	27,9	66,7	67,8	25,5

TASE	STOCKMANN-KONSERNI			STOCKMANN Oyj Abp			
VASTAAVAA	Viite	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa	31.12.2000 milj. euroa	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa	31.12.2000 milj. euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT							
Aineettomat hyödykkeet	14						
Aineettomat oikeudet		9,8	10,9	9,6	5,2	6,2	5,5
Konserniliikearvo		0,0	0,2	0,6			
Liikearvo		0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot		24,8	22,9	23,7	11,5	12,0	12,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1,6	1,8	1,2	1,4	1,2	1,1
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		36,3	35,9	35,1	18,1	19,4	18,8
Aineelliset hyödykkeet	15						
Maa- ja vesialueet		20,2	24,9	25,0	13,8	15,7	15,8
Rakennukset ja rakennelmat		146,9	169,6	173,9	133,8	149,6	153,0
Koneet ja kalusto		63,1	72,5	68,0	34,4	49,0	44,0
Muut aineelliset hyödykkeet		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		6,1	0,7	0,8	1,0	0,4	0,6
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		236,4	267,8	267,8	183,2	214,8	213,6
Sijoitukset	16						
Osuudet saman konsernin yrityksissä					45,1	45,6	45,3
Saamiset saman konsernin yrityksiltä					3,7	3,7	4,6
Omat osakkeet		6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
Muut osakkeet ja osuudet		22,5	35,6	37,7	18,3	31,0	32,9
Sijoitukset yhteensä		28,7	41,8	43,9	73,3	86,5	89,0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		301,4	345,5	346,9	274,6	320,6	321,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT							
Vaihto-omaisuus							
Aineet ja tarvikkeet		188,9	165,6	174,8	123,9	106,2	119,1
Vaihto-omaisuus yhteensä		188,9	165,6	174,8	123,9	106,2	119,1
Pitkäaikaiset saamiset	17						
Myyntisaamiset		0,5	0,4	0,8	0,5	0,4	0,8
Lainasaamiset		0,2	0,9	1,0	0,2	0,9	1,0
Muut saamiset			0,5	1,1			
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		0,7	1,9	2,9	0,7	1,3	1,8
Lyhytaikaiset saamiset	18						
Myyntisaamiset		169,1	169,0	155,5	99,8	96,8	88,3
Saamiset saman konsernin yrityksiltä					94,7	77,6	67,8
Lainasaamiset				0,1			
Muut saamiset		11,7	13,2	17,0	5,9	6,6	11,5
Siirtosaamiset	19	10,3	7,4	7,9	5,7	5,0	5,3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		191,2	189,6	180,6	206,1	186,0	172,8
Saamiset yhteensä		191,8	191,5	183,5	206,8	187,3	174,6
Rahoitusarvopaperit	20						
Rahotusarvopaperit		56,6	6,2	21,2	56,1	6,2	21,2
Rahat ja pankkisaamiset		13,9	19,5	20,5	6,6	10,3	8,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		451,2	382,7	400,0	393,3	309,9	323,6
YHTEENSÄ		752,7	728,2	746,8	667,9	630,6	645,0

TASE	STOCKMANN-KONSERNI			STOCKMANN Oyj Abp			
	Viite	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa	31.12.2000 milj. euroa	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa	31.12.2000 milj. euroa
VASTATTAVAA							
OMA PÄÄOMA	21-22						
Osakepääoma		102,8	102,8	102,8	102,8	102,8	102,8
Ylikurssirahasto		133,1	133,1	133,1	133,1	133,1	133,1
Omien osakkeiden rahasto		6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
Vararahasto		0,1	0,1	0,1			
Muut rahastot		43,7	43,7	43,7	43,7	43,7	43,7
Edellisten tilikausien voitto		189,2	185,2	187,9	59,5	22,3	27,5
Tilikauden voitto		49,7	34,8	27,9	66,7	67,8	25,5
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		524,8	505,9	501,7	412,0	376,0	338,8
VÄHEMMISTÖOSUUS		0,0	0,2	0,2			
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ							
Poistoero					70,7	76,4	75,5
PAKOLLISET VARAUKSET	23		1,8				
VIERAS PÄÄOMA	24-26						
Laskennallinen verovelka		23,3	25,9	25,8			
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat rahoituslaitoksilta		35,0	42,7	42,7	35,0	42,7	42,7
Eläkelainat		0,8	1,0	1,3	0,8	1,0	1,3
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		35,8	43,7	43,9	35,8	43,7	43,9
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Lainat rahoituslaitoksilta				8,9			8,9
Eläkelainat		0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Ostovelat		81,7	62,8	79,3	69,8	45,1	55,5
Velat saman konsernin yrityksille					7,7	19,3	49,1
Muut velat		41,3	53,1	57,3	38,6	45,8	51,7
Siirtovelat		45,5	34,6	29,4	33,1	24,1	21,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		168,7	150,7	175,2	149,4	134,6	186,8
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		227,8	220,3	244,9	185,2	178,2	230,7
YHTEENSÄ		752,7	728,2	746,8	667,9	630,6	645,0
Jakokelpoisten voittovarojen määrä		227,5	202,1	198,3	169,8	133,9	96,7

KASSAVIRTALASKELMA	STOCKMANN-KONSERNI			STOCKMANN Oyj Abp		
	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	2000 milj. euroa	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	2000 milj. euroa
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA						
Myynnistä saadut maksut	1 315,1	1 271,8	1 210,7	901,3	876,6	842,4
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut				9,3	9,2	8,8
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 234,9	-1 217,7	-1 158,6	-845,5	-835,8	-805,2
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	80,1	54,1	52,1	65,2	50,0	46,0
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-4,7	-6,2	-7,7	-4,4	-8,5	-9,1
Saadut korot liiketoiminnasta	11,4	10,0	11,4	13,1	12,0	12,7
Maksetut välittömät verot	-16,6	-6,8	-30,6	-10,3	-7,0	-26,1
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	70,2	51,1	25,2	63,6	46,5	23,6
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)						0,6
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	70,2	51,1	25,2	63,6	46,5	24,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-27,0	-31,3	-38,4	-5,9	-21,9	-22,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	35,3	1,5	0,6	27,1	1,5	0,6
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0		-3,8	-0,3	0,6	-6,3
Luovutustulot muista sijoituksista	14,2	8,4	6,1	14,3	7,7	6,1
Ostetut konserniyhtiöt			-2,5			-2,5
Myytyt konserniyhtiöt	0,8			0,8		
Saadut osingot investoinneista	0,2	0,8	1,4	21,2	42,7	1,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	23,5	-20,6	-36,6	57,1	30,6	-22,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Myönnettyjen lainojen muutos lisäys (-), vähennys (+)	0,5	0,2	0,0	-12,5	-15,0	-19,0
Merkintä optiotodistuksilla	0,0			0,0		
Lyhytaikaisten lainojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	-10,8	-6,9	17,6	-23,4	-35,8	17,5
Pitkäaikaisten lainojen nostot			35,0			35,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7,9	-9,2	-54,0	-7,9	-9,2	-54,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-30,6	-30,6	-30,9	-30,6	-30,6	-30,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-48,9	-46,6	-32,3	-74,5	-90,6	-51,4
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+), vähennys (-)	44,8	-16,0	-43,7	46,2	-13,4	-50,2
Rahavarat tilikauden alussa	25,6	41,7	85,3	16,4	29,9	80,0
Rahavarat tilikauden lopussa	70,5	25,6	41,7	62,6	16,4	29,9

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2002 LIITETIEDOT

Laadintaperiaatteet

Yleisperiaate

Stockmannin tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleiden Suomen kirjanpitolain säännösten mukaisesti. Konsernitilinpäätös on laadittu euroina.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Stockmann Oyj Abp:n, ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeiden äänimäärästä sekä ne kiinteistöyhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti vähintään 80 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Vuoden aikana hankitut yhtiöt on otettu mukaan hankinta-ajankohdasta alkaen.

Konserniyhtiöiden yli 20-prosenttisesti omistamia keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä, eikä konserniin kuulu muita osakkuusyhtiöitä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeet

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Eliminoinnissa on hankitun yhtiön omaksi pääomaksi katsottu myös hankintahetken varaukset vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain käyttöomaisuuteen. Käypien arvojen yli menevä osa on esitetty omana liikearvoeränä, josta on tehty tasapoisto viiden vuoden poistoajan mukaan.

Ulkomaisten tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntoerot on kirjattu omaan pääomaan.

Venäläisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on kuitenkin muunnettu euroiksi käyttäen monetary - non-monetary -menetelmää, jossa käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus ja oma pääoma muunnetaan euroiksi hankintahetken kurssiin, muut tase-erät tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelma kuukausittain kuukauden keskikurssiin.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Rahoituksen kurssivoitot ja kurssitappiot on kirjattu nettomääräisinä muihin rahoitustuottoihin tai muihin rahoituskuluihin.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty välilliset verot, myönnetyt alennukset ja kurssierot.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään liiketoimintaan liittyvien pysyvien vastaavien myyntivoitot, liiketoimintojen myynnistä saadut korvaukset sekä ulkomaisille tytäryhtiöille toimitettujen palveluiden veloitus.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisina tuottoina ja kuluina esitetään merkittävät kertaluontoiset tuotot ja kulut, jotka eivät kuulu varsinaiseen liiketoimintaan.

Verot

Tuloslaskelmaan on välittöminä veroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Konsernissa laskennallinen verovelka on laskettu kaikille tilinpäätöksen ja verotuksen välisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavan vuoden verokantaa. Laskennallinen verovelka sisältyy kokonaisuudessaan konsernitaseeseen.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä niiden poistot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on arvostettu alkuperäisiin hankinta-arvoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Tasearvoihin sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotuksia.

Arvonkorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana, ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden alkuperäiseen hankintamenuun ja arvioituun taloudelliseen käyttöaikaan seuraavasti:

- Aineettomat hyödykkeet 5 vuotta
- Liikearvo ja konserniliikearvo 5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5-20 vuotta
- Rakennukset 20-50 vuotta
- Koneet ja kalusto 4-12 vuotta
- Kevyt myymäläkalusto, autot ja ATK-laitteet 4-5 vuotta

Pysyvien vastaavien arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai, mikäli niiden käypä arvo on pysyvästi alentunut, tähän alempaan arvoon.

Vaihtuvat vastaavat

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai, mikäli niiden markkina-arvo on alempi, tähän alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta eli varasto on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaiseen alimpaan arvoon. Vaihto-omaisuuden hankintamenu on määritelty käyttäen hankinnasta aiheutuneita muuttuvia menoja FiFo-periaatetta noudattaen.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina esitetään taseessa menoja, joihin on sitouduttu, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Näitä ovat esimerkiksi liiketoiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuneet menot. Pakollisia varauksia vastaavat kulut sisältyvät tuloslaskelmassa ao. kulujen ryhmään.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirrot ovat emoyhtiön poistoeron muutosta. Tilinpäätössiirtojen muutoksesta aiheutunut laskennallisen verovelan muutos on esitetty konsernitilinpäätöksessä veroissa. Tilinpäätössiirtojen kertymä on konsernissa jaettu laskennalliseksi verovelaksi ja omaksi pääomaksi.

Valuuttakurssit	Valuutta	Tilinpäätöspäivän kurssi	
		31.12.2002	31.12.2001
Maa			
Venäjä	RUB	33,5060	26,8750
Viro	EEK	15,6466	15,6466
Latvia	LVL	0,6140	0,5563
Ruotsi	SEK	9,1528	9,3012
Liettua	LTL	3,4525	3,5228

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001

1. Liikevaihto

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain

milj. euroa				
Suomi	1 171,5	1 149,7	903,8	882,2
Venäjä	62,4	56,3		
Viro	65,7	64,7		
Latvia	15,3	6,7		
Liettua	0,1			
Ruotsi	0,3	4,5		
Yhteensä	1 315,3	1 281,9	903,8	882,2

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. euroa				
Luovutusvoitot	8,8	6,6	7,4	5,8
Oy Hobby Hall Ab arvonnäköveronpalautuksen korko-osuus		0,4		
Vuokratuotot tytäryhtiöiltä			4,5	4,1
Konserniyrityksiltä laskutetut palvelut			4,8	5,0
Yhteensä	8,8	7,0	16,7	14,9

3. Liiketoiminnan myyntikate

milj. euroa				
Liikevaihto	1 315,3	1 281,9	903,8	882,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	899,7	860,9	644,1	611,2
Varaston muutokset	-23,3	9,2	-17,7	12,9
Myyntikate	438,9	411,9	277,3	258,1
Myyntikateprosentti liikevaihdosta	33,4	32,1	30,7	29,3

4. Henkilöstökulut

milj. euroa				
Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ja palkkiot	1,1	1,0	0,5	0,5
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	0,2	0,1	0,2	0,1
Muun henkilökunnan palkat	144,8	139,6	108,6	105,5
Sairasajan palkat	3,8	3,6	2,7	2,5
Eläkekulut	22,1	21,3	16,8	16,3
Muut henkilösivukulut	12,9	13,3	9,7	9,9
Yhteensä	184,9	179,0	138,6	134,8

Henkilöstö keskimäärin

Suomi	7 058	6 839	5 362	5 269
Venäjä	643	587	2	1
Viro	590	580	1	1
Latvia	19	11		
Ruotsi	3	67		
Yhteensä	8 313	8 084	5 365	5 271

Henkilöstön ikäjakauma

%				
alle 24 -vuotiaita	19,5	22,4	16,4	19,9
25 - 34 -vuotiaita	33,2	31,8	33,6	32,5
35 - 44 -vuotiaita	21,2	20,0	21,2	19,6
45 - 54 -vuotiaita	13,9	14,5	14,6	15,0
55 - 65 -vuotiaita	12,2	11,3	14,2	13,0
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

Lainat lähipiiriin kuuluville henkilöille

milj. euroa		
Toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille myönnettyt lainat	0,0	0,1

Lainat on myönnetty 5 vuodeksi. Lainojen korko on sidottu markkinakorkoon.

Johdon eläkesitoumukset

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiäksi on sovittu 60-65 vuotta, emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta. Näihin sitoumuksiin varaudutaan vuotuisin maksuin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
5. Poistot ja arvonalentumiset				
milj. euroa				
Aineettomat oikeudet	3,2	2,8	2,1	1,9
Konserniliikearvo	0,2	0,3		
Liikearvo	0,1	0,1	0,0	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	3,9	3,7	1,9	1,9
Rakennukset ja rakennelmat	5,4	5,8	4,4	4,6
Koneet ja kalusto	16,2	15,9	10,3	9,6
Yhteensä	28,9	28,5	18,6	18,2
6. Liiketoiminnan muut kulut				
milj. euroa				
Liikepaikkakulut	73,8	68,6	45,7	41,0
Markkinointikulut	38,8	39,6	12,4	12,8
Tavarankäsittelykulut	15,6	15,1	4,8	5,0
Luottotappiot	4,3	2,6	0,3	0,3
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	3,1	3,0	2,0	2,1
Muut kulut	36,5	36,1	22,3	20,8
Yhteensä	172,0	165,0	87,5	82,1
7. Rahoitustuotot				
milj. euroa				
Korko- ja rahoitustuotot konserniyhtiöiltä				
Osinko Seppälä Oy:ltä			29,6	59,4
Yhteensä			29,6	59,4
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta				
Korollisista myyntisaamisista	9,6	8,8	9,6	8,8
Muusta	1,2	1,5	0,6	0,8
Yhteensä	10,8	10,3	10,2	9,6
8. Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista				
milj. euroa				
SPL Seppälä AB:n saamisten arvonalentuminen			1,6	5,2
Yhteensä			1,6	5,2
9. Korko- ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolisille				
milj. euroa				
Kurssitappiot ja kurssivoitot (netto)	0,5	0,2	0,5	0,2
Muut korko- ja rahoituskulut konsernin ulkopuolisille	3,9	5,8	2,8	5,5
Yhteensä	4,5	5,9	3,4	5,6
10. Satunnaiset erät				
milj. euroa				
Saadut konserniavustukset			10,0	
Annetut konserniavustukset			-3,1	
Yhteensä			6,9	
11. Tilinpäätössiirrot				
milj. euroa				
Suunnitelman mukaisten ja kirjattujen poistojen välinen erotus				
Aineettomat oikeudet			0,0	0,1
Liikearvo				0,1
Muut pitkävaikutteiset menot			0,4	0,4
Rakennukset			2,1	-0,2
Koneet ja kalusto			3,2	-1,2
Yhteensä			5,7	-0,9
12. Välittömät verot				
milj. euroa				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudelta	21,7	15,6	15,1	10,8
Tuloverot tytäryhtiöosingoista			8,6	17,2
Tuloverot satunnaisista eristä			2,0	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta edellisiltä tilikausilta	-0,1	0,7	0,0	0,2
Laskennallisen verovelan muutos	-2,7	0,1		
Tilinpäätössiirtoihin kohdistuva vero			1,6	-0,3
Yhteensä	18,9	16,4	27,3	27,9
13. Veroylijäämät				
milj. euroa				
Käyttämättömät veroylijäämät	52,3	50,5	33,8	9,9

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien esitystapaa on muutettu siten, että hankintamenoista ja kertyneistä poistoista on vähennetty loppuunpoistettujen osuus. Taannehtiva muutos on tehty vuoden 2001 alkusaldoihin.

14. Aineettomat hyödykkeet

milj. euroa

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.	18,4	17,1	11,9	11,9
Lisäykset 1.1.-31.12.	2,2	4,2	1,1	2,6
Vähennykset 1.1.-31.12.	-1,5	-2,9	-1,3	-2,7
Hankintameno 31.12.	19,2	18,4	11,7	11,9
Kertyneet poistot 1.1.	7,5	7,5	5,7	6,5
Vähennysten poistot	-1,3	-2,8	-1,3	-2,7
Tilikauden poisto	3,2	2,8	2,1	1,9
Kertyneet poistot 31.12.	9,4	7,5	6,6	5,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,8	10,9	5,2	6,2

Konserniliikearvo

Hankintameno 1.1. ja 31.12.	2,4	2,4		
Kertyneet poistot 1.1.	2,1	1,8		
Tilikauden poisto	0,2	0,3		
Kertyneet poistot 31.12.	2,3	2,1		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,2		

Liikearvo

Hankintameno 1.1.	0,3	0,3	1,1	1,1
Lisäykset 1.1.-31.12.		0,0		0,0
Hankintameno 31.12.	0,3	0,3	1,1	1,1
Kertyneet poistot 1.1.	0,2	0,1	1,1	1,0
Tilikauden poisto	0,1	0,1	0,0	0,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,2	0,2	1,1	1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1	0,0	0,0

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	37,7	35,8	20,2	19,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	5,8	2,9	1,4	1,8
Vähennykset 1.1.-31.12.	-1,2	-1,0	-0,9	-0,9
Hankintameno 31.12.	42,3	37,7	20,7	20,2
Kertyneet poistot 1.1.	14,8	12,2	8,2	7,2
Vähennysten poistot	-1,2	-1,0	-0,9	-0,9
Tilikauden poisto	3,9	3,7	1,9	1,9
Kertyneet poistot 31.12.	17,5	14,8	9,2	8,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,8	22,9	11,5	12,0

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	1,8	1,2	1,2	1,1
Lisäykset 1.1.-31.12.	1,6	1,8	1,4	1,2
Siirrot erien välillä	-1,8	-1,2	-1,2	-1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,6	1,8	1,4	1,2

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

36,3   35,9   18,1   19,4

15. Aineelliset hyödykkeet

milj. euroa

Maa- ja vesialueet

Hankintameno 1.1.	19,0	19,1	9,8	9,9
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,1	0,1		0,0
Vähennykset 1.1.-31.12.	-4,8	-0,2	-1,9	-0,2
Hankintameno 31.12.	14,3	19,0	7,9	9,8
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	5,9	5,9	5,9	5,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	20,2	24,9	13,8	15,7

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
Rakennukset ja rakennelmat				
milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	187,2	186,0	158,4	157,5
Lisäykset 1.1.-31.12.	5,1	2,6	2,7	2,4
Vähennykset 1.1.-31.12.	-23,9	-1,5	-15,5	-1,5
Hankintameno 31.12.	168,3	187,2	145,6	158,4
Kertyneet poistot 1.1.	44,1	38,6	35,4	31,0
Myytyjen hyödykkeiden kertyneet poistot	-1,3	-0,3	-1,3	-0,3
Vähennysten poistot	-0,3		-0,3	
Tilikauden poisto	5,4	5,8	4,4	4,6
Kertyneet poistot 31.12.	48,0	44,1	38,3	35,4
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	26,5	26,5	26,5	26,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	146,9	169,6	133,8	149,6
Koneet ja kalusto				
milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	128,7	120,5	82,6	77,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	10,7	20,8	3,9	14,9
Vähennykset 1.1.-31.12.	-11,8	-12,6	-12,1	-9,9
Hankintameno 31.12.	127,6	128,7	74,4	82,6
Kertyneet poistot 1.1.	56,2	52,4	33,7	33,6
Vähennysten poistot	-7,9	-12,2	-3,9	-9,6
Tilikauden poisto	16,2	15,9	10,3	9,6
Kertyneet poistot 31.12.	64,5	56,2	40,0	33,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	63,1	72,5	34,4	49,0
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	0,1	0,1	0,1	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	0,7	0,8	0,4	0,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	6,1	0,7	1,0	0,4
Siirrot erien välillä	-0,7	-0,8	-0,4	-0,6
Hankintameno 31.12.	6,1	0,7	1,0	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,1	0,7	1,0	0,4
Aineelliset hyödykkeet yhteensä				
	236,4	267,8	183,2	214,8
Tasearvoihin sisältyvät arvonorotukset				
milj. euroa				
Tontit ja maa-alueet	5,9	5,9	5,9	5,9
Rakennukset	26,5	26,5	26,5	26,5
Yhteensä	32,4	32,4	32,4	32,4
Kiinteistöjen arvonorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin.				
Verotusarvot ja palovakuutusarvot				
milj. euroa				
Verotusarvot	2001	2000	2001	2000
Maa-alueet	78,5	78,5	72,3	74,4
Tytäryhtiöosakkeet			105,1	135,8
Muut osakkeet	21,3	14,9	18,2	10,9
Rakennukset				
Verotusarvot	30,1	45,8	25,7	37,5
Palovakuutusarvot	277,2	330,9	261,9	271,3

Jos verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
16. Sijoitukset				
milj. euroa				
Osakkeet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			45,6	45,3
Lisäykset 1.1.-31.12.			0,3	0,3
Vähennykset 1.1.-31.12.			-0,7	
Kirjanpitoarvo 31.12.			45,1	45,6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Kirjanpitoarvo 1.1.			3,7	4,6
Lisäykset 1.1.-31.12.				4,3
Vähennykset 1.1.-31.12.				-5,2
Kirjanpitoarvo 31.12.			3,7	3,7
Omat osakkeet				
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	6,2	6,2	6,2	6,2
Muut osakkeet ja osuudet				
milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	35,6	37,7	31,0	32,9
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,0		0,0	
Vähennykset 1.1.-31.12.	-13,2	-2,1	-12,8	-1,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	22,5	35,6	18,3	31,0
Sijoitukset yhteensä	28,7	41,8	73,3	86,5

Osakkeet ja osuudet**Konserniyritykset**

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Osuus äänivallasta %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa	Oma pääoma tuhatta euroa
Emoyhtiön omistamat							
ZAO Kalinka-Stockmann, Moskova	583 450	100	100	RUB	58 345	3 561	-604
ZAO Stockmann-Krasnoselskaja, Moskova	100	100	100	RUB	55	8	0
Auto-Oriketo Oy, Turku	40 000	100	100	EUR	673	771	739
Espoon Autotalo Oy, Espoo	400	100	100	EUR	11	463	35
Tikkurilan Autocenter Oy, Helsinki	4 000	100	100	EUR	673	796	653
Kambrium Oy, Helsinki	50	100	100	EUR	9	222	10
Kiinteistö Oy Friisinkeskus II, Espoo	1 948	97	97	EUR	9	612	734
Kiinteistö Oy Helsingin Valurinkatu 1, Helsinki	100	100	100	EUR	17	17	18
Kiinteistö Oy Luistelijanvuori, Vantaa	72	100	100	EUR	13	1 218	181
Kiinteistö Oy Länsi-Kaisla, Espoo	20	100	100	EUR	9	1 544	26
Kiinteistö Oy Muuntajankatu 4, Helsinki	50	100	100	EUR	9	3 272	2 190
Kiinteistö Oy Stävö, Helsinki	50	100	100	EUR	9	9	9
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2, Vantaa	100	100	100	EUR	17	17	18
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti, Vantaa	388	100	100	EUR	505	4 922	4 461
Oy Hobby Hall Ab, Helsinki	120 000	100	100	EUR	10 092	18 802	62 674
Oy Hullut Päivät-Galna Dagarna Ab, Helsinki	40	100	100	EUR	11	11	11
Oy Suomen Pääomarahoitus-							
Finlands Kapitalfinans Ab, Helsinki	1 000	100	100	EUR	1 682	1 682	2 384
Seppälä Oy, Helsinki	30 000	100	100	EUR	5 046	5 046	12 307
Z-Fashion Finland Oy, Helsinki	50	100	100	EUR	9	8	8
SIA Stockmann, Riika	125 000	100	100	LVL	250	425	279
SIA Stockmann Centrs, Riika	31 500	63	63	LVL	63	116	61
UAB Stockmann Centras, Vilna	100	100	100	LTL	10	3	6
Stockmann AS, Tallinna	1 800	100	100	EEK	18 000	1 136	5 040
TF-Autokeskus Oy, Vantaa	600	100	100	EUR	11	455	294
Spikkotten AB, Tukholma	1 000	100	100	SEK	100	12	-2 534
Emoyhtiön omistamat konserniyritykset yhteensä						45 128	89 000

TASEEN LIITETIEDOT

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Osuus äänivallasta %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa	Oma pääoma tuhatta euroa
Tytärtyhtiöiden omistamat							
Bullworker Myynti Oy, Helsinki	100	100	100	EUR	8	8	297
Oy Concert Hall Society Ab, Helsinki	10	100	100	EUR	0	0	0
Hobby Hall AB, Tukholma	1 000	100	100	SEK	100	11	9
ZAO Kalinka-Stockmann STP, Pietari	100	100	100	RUR	30 000	5	799
Tytärtyhtiöiden omistamat konserniyritykset yhteensä						24	1 105
Konserniyritykset yhteensä						45 153	90 105

Muut yritykset

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa
Emoyhtiön omistamat					
Oy Kamppiparkki Ab, Helsinki	50	6,1	EUR	168	1 556
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Espoo	1 029	15,6	EUR	87	5 533
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Espoo	3 125	37,8	EUR	258	6 242
Tuko Logistics Oy, Kerava	540	9,0	EUR	908	3 553
Muut				2 165	1 382
Muut emoyhtiön omistamat yritykset yhteensä					18 266

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa
Tytärtyhtiöiden omistamat					
Arabian Kiinteistö Oy, Helsinki	5 174	51,3	EUR	17	2 522
Arabian Pienteollisuustalo Oy, Helsinki	1 590	12,0	EUR	1	995
Muut					675
Muut tytäryhtiöiden omistamat yritykset yhteensä					4 192
Muut konsernin omistamat yritykset yhteensä					22 458

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien muiden osakkeiden markkina-arvo ylitti 31.12.2002 kirjanpidon arvon 0,3 miljoonalla eurolla.

Emoyhtiön omistamien Stockmannin omien osakkeiden kirjanpitoarvo ylitti 31.12.2002 markkina-arvon 0,6 miljoonalla eurolla.

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Vuoden 2002 alussa perustettiin Liettuuan UAB Stockmann, joka harjoittaa Hobby Hallin postimyyntitoimintaa Liettuassa vuoden 2003 alusta lukien. Vuoden 2002 heinäkuussa myytiin Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 11 Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:lle osana Hobby Hallin kiinteistöjen kauppaa.

Saamiset

17. Pitkäaikaiset saamiset	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
milj. euroa				
Korolliset myyntisaamiset	0,5	0,4	0,5	0,4
Korolliset lainasaamiset	0,2	0,9	0,2	0,9
Muut saamiset		0,5		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,7	1,9	0,7	1,3
18. Lyhytaikaiset saamiset				
milj. euroa				
Korolliset myyntisaamiset	109,3	107,9	41,9	38,7
Korottomat myyntisaamiset	59,8	61,1	57,9	58,1
Myyntisaamiset yhteensä	169,1	169,0	99,8	96,8
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			94,7	77,6
Muut saamiset	11,7	13,2	5,9	6,6
Siirtosaamiset	10,3	7,4	5,7	5,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	191,2	189,6	206,1	186,0

Korollisiin myyntisaamisiin sisältyy postimyyntiin kertaluottoja 67,5 miljoonaa euroa vuonna 2002 ja 69,2 miljoonaa euroa vuonna 2001.

Näiden saamisten korkotuotot kirjataan myyntihintaan sisältyvinä korkotuottojen sijasta liikevaihtoon.

Muita korollisia myyntisaamisia ovat Stockmann-tili-, osamaksu- ja leasingsaamiset, joiden korkotuotot kirjataan korkotuottoihin.

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001

19. Siirtosaamisten olennaiset erät

milj. euroa

Jaksotetut vuosialennukset	0,8	0,5	0,8	0,5
Jaksotetut rahoituserät	0,0	1,8	0,0	0,1
Jaksotetut henkilösivukulut	1,4	0,9	1,2	0,5
Muut siirtosaamiset	8,1	4,1	3,7	3,8
Yhteensä	10,3	7,4	5,7	5,0

20. Rahoitusarvopapereiden hankintamenon ja markkina-arvon arvoero

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia joukkovelkakirjoja.

milj. euroa

Markkina-arvo 31.12.	56,6	6,4	56,1	6,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	56,6	6,2	56,1	6,2
Erutus	0,0	0,2	0,0	0,2

21. Oman pääoman muutokset

milj. euroa

Osakepääoma				
A-osakkeet 1.1. ja 31.12.	49,7	49,7	49,7	49,7
B-osakkeet 1.1.	53,0	53,0	53,0	53,0
Merkintä optiotodistuksilla	0,0		0,0	
B-osakkeet 31.12.	53,0	53,0	53,0	53,0
Osakepääoma yhteensä	102,8	102,8	102,8	102,8
Ylikurssirahasto 1.1.	133,1	133,1	133,1	133,1
Merkintä optiotodistuksilla	0,0		0,0	
Ylikurssirahasto 31.12.	133,1	133,1	133,1	133,1
Omien osakkeiden rahasto 1.1. ja 31.12.	6,2	6,2	6,2	6,2
Vararahasto 1.1. ja 31.12.	0,1	0,1		
Muut rahastot 1.1. ja 31.12.	43,7	43,7	43,7	43,7
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	219,9	215,8	90,1	53,0
Voitonjako	-30,7	-30,7	-30,7	-30,7
Yhteensä	189,2	185,2	59,5	22,3
Tilikauden voitto	49,7	34,8	66,7	67,8
Oma pääoma yhteensä	524,8	505,9	412,0	376,0

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.

milj. euroa

Muut rahastot	43,7	43,7	43,7	43,7
Voitto edellisiltä tilikausilta	189,2	185,2	59,5	22,3
Omaan pääomaan kirjattu poistoero	-55,1	-61,6		
Tilikauden voitto	49,7	34,8	66,7	67,8
Yhteensä	227,5	202,1	169,8	133,9

Kertynyt poistoero

milj. euroa

Omaan pääomaan sisältyvä kertynyt poistoero	55,1	61,6
Poistoeron verovelka	22,5	25,1

22. Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti

Nimellisarvo 2,00 euro		kpl	milj. euroa
A-osakkeita (à 10 ääntä)		24 868 893	49,7
B-osakkeita (à 1 ääni)		26 515 168	53,0
Yhteensä		51 384 061	102,8

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
23. Pakolliset varaukset				
Pakollisiin varauksiin vuonna 2001 sisältyy Seppälä-ryhmän Ruotsin liiketoiminnan lopettamiseen liittyviä, vuonna 2002 maksettuja, vuokra-, palkka- ja muita kuluja yhteensä 1,8 miljoonaa euroa.				
24. Laskennallinen verovelka				
milj. euroa				
Poistoerosta	22,5	25,1		
Jaksotuseroista	0,8	0,8		
Yhteensä	23,3	25,9		
25. Siirtovelkojen olennaiset erät				
milj. euroa				
Jaksotetut palkat	7,8	6,3	5,7	5,2
Lomapalkkavelka	17,4	16,7	12,2	12,3
Jaksotetut korkokulut	0,4	0,5	0,4	0,5
Postimyyntiin palautusten jaksotus	1,6	1,6		
Verovelat	10,3	1,6	8,3	
Vuokrajaksotus	0,3	0,3		
Muut siirtovelat	7,8	7,7	6,4	6,1
Yhteensä	45,5	34,6	33,1	24,1
26. Vieras pääoma				
milj. euroa				
Laskennallinen verovelka	23,3	25,9		
Pitkäaikaiset korolliset velat	35,8	43,7	35,8	43,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	16,9	28,0	16,9	28,0
Lyhytaikaiset korottomat velat	151,9	122,7	132,6	106,6
Yhteensä	227,8	220,3	185,2	178,2
27. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut				
milj. euroa				
Annetut vakuudet				
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön				
Eläkelainat 31.12.	1,0	1,3	1,0	1,3
Annetut kiinnitykset	1,8	1,8	1,8	1,8
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	1,8	1,8	1,8	1,8
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Annetut kiinnitykset	1,7	1,7	1,7	
Pantatut arvopaperit	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	1,8	1,8	1,8	0,1
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet				
Takaukset			1,4	0,6
Yhteensä			1,4	0,6
Osakkuusyritysten puolesta annetut vakuudet				
Takaukset		0,5		0,5
Yhteensä		0,5		0,5
Leasingvastuut				
Tilikaudella 2003 maksettavat	0,6	0,4	1,7	0,3
Myöhemmin maksettavat	0,8	0,5	8,6	0,4
Yhteensä	1,4	1,0	10,3	0,7
Muut omat vastuut				
Siirrettyjen leasing- ja osamaksusopimusten takaisinostovastuut				
	63,5	59,7	63,5	59,7
Yhteensä	63,5	59,7	63,5	59,7
Vastuut yhteensä				
Kiinnitykset	3,4	3,4	3,4	1,8
Pantit	0,1	0,1	0,1	0,1
Takaukset		0,5	1,4	1,1
Muut vastuut	64,9	60,7	73,8	60,4
Yhteensä	68,4	64,7	78,8	63,3

TASEEN LIITETIEDOT

2002

2001

Liiketilöjen vuokrasopimukset

milj. euroa

Sitovien liiketilöjen vuokrasopimusten perusteella maksettavat minimivuokrat	
Yhden vuoden kuluessa	43,3
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	121,4
Yli viiden vuoden kuluttua	163,6
Yhteensä	328,3

28. Eläkevastuut

Konsernin yhtiöiden eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Ulkomaiset tytäryhtiöt ovat hoitaneet henkilöstön eläkejärjestelyt paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

29. Konsernin johdannaissopimukset

milj. euroa	31.12.2002	31.12.2001
Nimellisarvot		
Valuuttajohdannaissopimukset	11,4	30,3
Korkojohdannaissopimukset	80,0	70,0
Markkina-arvot		
Valuuttajohdannaissopimukset	0,0	-0,3
Korkojohdannaissopimukset	-0,8	0,3

Johdannaissopimukset kohdistuvat tulevien liiketoiminnan kassavirtojen suojaukseen.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIVUODELTA 2002

Stockmann-konsernin myynti kasvoi 2,9 prosenttia ja oli 1 582,3 miljoonaa euroa. Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 34,0 prosenttia ja oli 68,6 miljoonaa euroa. Seppälä-ryhmä, autoryhmä ja tavarataloryhmä paransivat tulostaan merkittävästi. Hobby Hall -ryhmän tulos jäi pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Tulos osaketta kohden oli 0,97 euroa, kun se vuotta aiemmin oli 0,68 euroa. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti kasvoi 2,8 prosenttiyksikköä ja oli 12,6 prosenttia. Hallitus esittää, että vuodelta 2002 maksetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta ja lisäksi 140-vuotisjuhlaosinkona 0,20 euroa osakkeelta eli yhteensä 0,90 euroa osakkeelta.

Myynti kasvoi 2,9 prosenttia

Stockmann-konsernin myynti kasvoi 2,9 prosenttia eli 44,7 miljoonaa euroa ja oli 1 582,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 33,4 miljoonaa euroa eli 2,6 prosenttia ja oli 1 315,3 miljoonaa euroa. Liiketoimintaryhmien liikevaihdot ilmenevät oheisesta taulukosta.

Tulos parani

Stockmannin liiketoiminnan suhteellinen myyntikate kasvoi 1,3 prosenttiyksikköä ja oli 33,4 prosenttia. Konsernin liiketoiminnan myyntikate oli 438,9 miljoonaa euroa eli 27,0 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Liiketoiminnan kulut kasvoivat 12,9 miljoonaa euroa ja poistot 0,4 miljoonaa euroa.

Liikevoitto kasvoi 15,6 miljoonaa euroa ja oli 61,9 miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 4,7 prosenttia liikevaihdosta ja edellisenä vuonna 3,6 prosenttia liikevaihdosta.

Liiketoiminnan muut tuotot muodostuivat kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoitoista. Ne olivat 8,8 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna ne olivat 7,0 miljoonaa euroa.

Nettorahoitustuotot kasvoivat 1,8 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja olivat 6,7 miljoonaa euroa.

Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 17,4 miljoonaa euroa ja oli 68,6 miljoonaa euroa. Koska satunnaisia eriä ei ollut, oli voitto ennen veroja samansuuruinen.

Välittömät verot kasvoivat tuloksen kasvun myötä 2,5 miljoonaa euroa 18,9 miljoonaan euroon.

Tilikauden voitto oli 49,7 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 34,8 miljoonaa euroa.

Osakekohtainen tulos kasvoi 43 prosenttia ja oli 0,97 euroa. Edellisenä vuonna se oli 0,68 euroa.

Pääoman kierron nopeutumisen ja tuloksen paranemisen ansiosta sijoitetun pääoman tuotto kasvoi 2,8 prosenttiyksikköä 12,6 prosenttiin ja oman pääoman tuotto 2,7 prosenttiyksikköä 9,6 prosenttiin.

Oma pääoma osaketta kohden oli 10,21 euroa ja vuotta aiemmin 9,85 euroa.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo kasvoi 14,1 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta ja oli 710,1 miljoonaa euroa.

Myyntin ja kannattavuuden kehitys ryhmittäin

Tavarataloryhmän myynti kasvoi 7 prosenttia 811,1 miljoonaan euroon. Ulkomaantoimintojen osuus ryhmän myynnistä oli 15 prosenttia. Myynnin kasvuun vaikuttivat osaltaan syyskuussa 2001 avattu Oulun tavaratalo sekä huhtikuussa 2002 avattu Zara-myymäla. Suhteellisen myyntikateen parantaminen edelleen ja hyvä kustannusten hallinta kasvattivat tavarataloryhmän tulosta sekä kotimaassa että ulkomailla. Liikevoitto kasvoi yhteensä 5,6 miljoonaa euroa ja oli 39,7 miljoonaa euroa. Tulos oli jälleen ryhmän kaikkien aikojen paras. Sijoitetun pääoman tuotto oli 21,0 prosenttia eli 2,0 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna.

Myös autoryhmän tulos oli ryhmän paras kautta aikojen. Autoryhmän liikevoitto kasvoi 2,1 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja oli 5,4 miljoonaa euroa, vaikka myynti pieneni 3 prosenttia 398,9 miljoonaan euroon. Myynnin pieneneminen johtui Turun ja pääkaupunkiseudun Mitsubishi-Skoda-yksiköistä luopumisesta vuosina 2001 ja 2002. Liikevoiton kasvuun vaikuttivat hyvä myyntikatteen kehitys ja kustannusten pieneneminen. Sijoitetun pääoman tuotto oli 13,5 prosenttia eli 8,1 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna.

Hobby Hall -ryhmän myynti oli 237,1 miljoonaa euroa eli edellisen vuoden tasolla. Ryhmän liikevoitto pieneni 3,9 miljoonaa euroa ja oli 0,5 miljoonaa euroa. Liikevoiton pieneneminen selittyy pääosin edellisen vuoden liikevoittoon sisältyvällä 2,6 miljoonan euron taannehtivalla alv-palautuksella. Myynnin rakenteen muutoksen ansiosta vertailukelpoinen myyntikate parani. Vaikka luottotappiot kasvoivat selvästi, oli kokonaiskustannusten kasvu maltillista. Sijoitetun pääoman tuotto oli 0,5 prosenttia ja vuotta aiemmin 4,7 prosenttia.

Hobby Hall -ryhmä käynnisti lokakuussa 2002 kustannusten säästöohjelman, jonka tavoitteena on kannattavuuden parantaminen noin 6 miljoonan euron kustannussäästöjen avulla vuoden 2003 aikana. Tähän pyritään toimintaa virtaviivaistamalla ja tehostamalla. Säästöohjelman mukaisesti henkilöstöä supistettiin 80 henkilöllä, joista 59 irtisanottiin. Lisäksi 34 henkilön työsuhde muutettiin osa-aikaiseksi. Henkilöstöä koskevat toimenpiteet toteutettiin pääosin vuoden 2003 alussa.

Seppälä-ryhmän myynti kasvoi sekä Suomessa että Virossa. Ruotsin liiketoiminnan lopettamisen seurauksena kokonaismyynti kuitenkin pieneni 2 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 132,7 miljoonaa euroa. Ryhmän liikevoitto kasvoi 8,6 miljoonaa euroa ja oli 10,4 miljoonaa euroa. Suhteellinen myyntikate parani merkittävästi. Edellisen vuoden liikevoittoon sisältyi 5,2 miljoonaa euroa tappiota Ruotsin liiketoiminnasta, joka lopetettiin helmikuussa 2002. Sijoitetun pääoman tuotto oli 52,4 prosenttia eli 44,9 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna.

Liikevoiton ja sijoitetun pääoman tuoton kehitys liiketoimintaryhmittäin ilmenee oheisesta taulukosta.

Rahoitustilanne

Likvidien varojen määrä tilikauden lopussa oli 70,5 miljoonaa euroa ja vuotta aiemmin 25,6 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana lyhennettiin lainoja 7,9 miljoonalla eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu. Pitkäaikaisten lainojen määrä oli vuoden lopussa 35,8 miljoonaa euroa. Bruttoinvestoinnit olivat vuoden aikana yhteensä 25,8 miljoonaa euroa.

Kaksi Hobby Hallin käytössä olevaa kiinteistöä myytiin kesäkuussa Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:lle 32,2 miljoonalla eurolla. Joulukuussa myytiin Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sammolle 10,8 miljoonalla eurolla Stockmannin omistamat Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy:n osakkeet, jotka muodostavat 19,5 prosenttia yhtiön koko osakekannasta. Hobby Hall ja Stockmann jatkavat toimintaansa myydyissä liiketiloissa vuokralaisina. Liiketilojen myynnistä vapautuneella pääomalla lyhennettiin sekä lyhytaikaista että pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Osinkoa maksettiin yhteensä 30,6 miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 69,7 prosenttia (vuoden 2001 lopussa 69,5 prosenttia).

Kokonaisvastuusitoumukset kasvoivat vuoden 2001 lopusta 3,7 miljoonalla eurolla ja olivat 68,4 miljoonaa euroa.

Muutokset konsernin johdossa

Tavarataloryhmän johtaja, kauppatieteiden maisteri Jukka Hienonen nimitettiin konsernin varatoimitusjohtajaksi 1.1.2003 alkaen. Hienosen operatiivinen vastuualue tavarataloryhmän johtajana säilyi ennallaan.

Toisena Stockmannin kahdesta varatoimitusjohtajasta ja osakeyhtiölain tarkoittamana toimitusjohtajan sijaisena jatkaa entisessä tehtävässään Hobby Hallin toimitusjohtaja, kauppatieteiden maisteri Henri Bucht.

Osingot

Vuodelta 2001 maksettiin osinkoa 0,60 euroa osakkeelta eli yhteensä 30,6 miljoonaa euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2002 maksetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta sekä yhtiön 140-vuotisjuhlan kunniaksi lisäosinko 0,20 euroa osakkeelta eli yhteensä 0,90 euroa osakkeelta. Näiden yhteismäärä on 92,8 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Investoinnit

Investoinnit olivat yhteensä 25,8 miljoonaa euroa eli 5,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuoden 2002 merkittävin investointikohde oli Riian tavaratalo, jonka rakennustyöt käynnistyivät keväällä. Kohteeseen sitoutui vuoden aikana 4,9 miljoonaa euroa, ja Stockmannin kokonaisinvestointi tulee olemaan noin 24,0 miljoonaa euroa. Rakennus valmistuu suunnitellussa aikataulussa syksyllä 2003.

Tavarataloryhmän investoinnit olivat yhteensä 10,1 miljoonaa euroa.

Moskovan tavarataloa laajennettiin keväällä 1 500 myyntineliometrillä vuokraamalla tavaratalokiinteistöstä yksi lisäkerros. Laajennuksen jälkeen tavaratalon myyntipinta-ala on yhteensä 6 500 neliometriä. Akateemisen Kirjakaupan Helsingin keskustan myymälää laajennettiin kesällä. Laajennus käsittää yhden lisäkerroksen eli noin 500 neliometriä uutta myyntipinta-alaa.

Franchising-periaatteella toimiva Zara-myymäla avattiin Helsingissä vuokratiloissa huhtikuun alussa. Stockmann Beauty -kosmetiikkaketjun ensimmäiset myymälät avattiin lokakuussa kauppakeskus Jumboon Vantaalle ja kauppakeskus Trioon Lahteen.

Autoryhmän investoinnit olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa.

Hobby Hall -ryhmän investoinnit olivat yhteensä 3,2 miljoonaa euroa. Ne kohdistuivat tietojärjestelmien kehittämiseen, Helsingin Herttoniemen ja Tallinnan Rocca al Maren uusiin myymälöihin sekä Vantaan Tammiston myymälän laajentamiseen.

Seppälä-ryhmän investoinnit olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Ne kohdistuivat pääosin myymäläverkoston uudistamiseen.

Ajankohtaiset hankkeet

Stockmann allekirjoitti elokuussa esisopimuksen myyntipinta-alaltaan noin 11 000 neliömetrin tavaratalon avaamisesta vuokratiloissa kauppakeskus Jumbon uudisosassa Vantaalla. Suunnitelmien mukaan tavaratalo valmistuu vuonna 2005.

Stockmann allekirjoitti niinkään elokuussa esisopimuksen pinta-alaltaan noin 8 000 neliömetrin täysimittaisen tavaratalon avaamisesta vuokratiloissa Pietarin keskustassa vuonna 2005.

Stockmannin hallitus hyväksyi syyskuussa suunnitelman Helsingin tavaratalon laajennus- ja muutostöistä. Suunnitelman mukaan tavaratalon kaupallisia tiloja laajennetaan noin 10 000 neliometrillä muuttamalla tiloja kaupalliseen käyttöön ja rakentamalla uutta tilaa. Tämän lisäksi tavaratalolle rakennetaan täysin uudet tavarankäsittely- ja huoltoilat sekä yhteydet uusiin asiakaspaikoitustiloihin. Laajennuksen jälkeen Helsingin tavaratalon myyntipinta-ala on noin 50 000 neliometriä. Investoinnin arvo on noin 90 miljoonaa euroa. Töiden on alustavan arvion mukaan tarkoitus valmistua kokonaisuudessaan vuonna 2007. Suunnitelma liittyy laajempaan Helsingin keskustan kehittämishankkeeseen, jonka tavoitteena on mm. Keskuskadun muuttaminen kävelykaduksi. Hankkeen toteutuminen edellyttää asemakaavan muutosta, joka on pantu vireille. Siihen sitoutuu vuonna 2003 pääasiassa suunnittelukuluja yhteensä noin 2 miljoonaa euroa.

Espanjalainen Inditex-yhtymä ja Stockmann allekirjoittivat lokakuussa 2002 sopimuksen, jolla Stockmann sai Zaran franchising-oikeudet Venäjän federaation alueelle.

Vuoden 2003 merkittävin investointikohde on edelleen Riian tavaratalo, jonka rakennustyöt käynnistyivät keväällä 2002. Hankkeeseen sitoutuu vuoden 2003 aikana noin 15 miljoonaa euroa.

Muita tavarataloryhmän investointeja ovat mm. Zara-myymlöiden avaaminen Moskovan Mega-kauppakeskuksessa, Helsingin Itäkeskuksessa ja Turun tavaratalon yhteydessä keväällä sekä uusien Stockmann Beauty -myymälöiden avaaminen.

Hobby Hall toimeenpani vuoden 2002 lopulla Liettuassa postimyynnin koemarkkinoinnin, ja toiminta maassa käynnistyi helmikuussa 2003.

Seppälä avaa syksyllä 2003 ensimmäiset myymälänsä Latviassa.

Vuoden 2003 investoinnit tulevat olemaan yhteensä noin 43 miljoonaa euroa.

Osakepääoma ja osakkeet

Yhtiön osakemäärä vuoden 2002 lopussa oli 51 384 061, josta A-osakkeita oli 24 868 893 ja B-osakkeita 26 515 168.

Stockmannin omistuksessa oli vuoden 2002 lopussa 163 000 omaa A-osaketta ja 250 000 omaa B-osaketta. Näiden osakkeiden nimellisarvo on yhteensä 826 000 euroa, ja ne edustavat 0,8 prosenttia kaikista osakkeista sekä 0,7 prosenttia kaikista äänistä. Osakkeet on hankittu vuoden 2000 aikana.

Hallituksella ei ole voimassa olevia valtuuksia osakepääoman korottamiseen, vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen eikä omien osakkeiden hankkimiseen.

Stockmannin vuoden 1997 C-optio-oikeudet, 180 000 kappaletta, otettiin Helsingin Pörssin päälistalle 11.4.2002 lukien.

Stockmannin kanta-asiakasoptioilla merkittiin merkintäaikana 2.5.2002 – 31.5.2002 yhteensä 1 084 Stockmann Oyj Abp:n 2 euron nimellisarvoista B-osaketta. Merkintöjen johdosta osakepääomaa korotettiin 2 168 eurolla. Osakepääoma on korotuksen jälkeen 102 768 122 euroa. Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 18.6.2002, ja ne tulivat kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä 19.6.2002.

Henkilömäärä

Stockmannin palveluksessa oli joulukuun 2002 lopussa 8 917 henkilöä eli 134 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Stockmannin palveluksessa oli vuoden 2002 aikana keskimäärin 8 313 henkilöä eli 229 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin keskimääräinen henkilölukumäärä oli 8 084. Kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä kasvoi 171 henkilöllä ja oli 6 752 henkilöä. Emoyhtiössä kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä kasvoi 52 henkilöllä ja oli 4 256 henkilöä.

Ulkomaisissa yksiköissä työskenteli vuoden 2002 lopussa 16 prosenttia koko henkilöstöstä eli 1 387 henkilöä. Edellisen vuoden lopussa ulkomaisissa yksiköissä työskenteli 15 prosenttia henkilöstöstä eli 1 281 henkilöä.

Vuoden 2003 näkymät

Vähittäiskaupan myynnin ilman autokauppaa arvioidaan kasvavan Suomessa vuonna 2003 noin 3 prosenttia. Myös autokaupan myynnin odotetaan kasvavan tehtyjen veronalennuspäätösten seurauksena. Venäjän ja Baltian markkinoiden arvioidaan kasvavan edelleen Suomen markkinoita nopeammin. Stockmann-konsernin myynnin arvioidaan kasvavan markkinoiden kasvua nopeammin.

Vuoden 2003 myynnin arvioidaan olevan runsaat 1,7 miljardia euroa. Tavoitteena on, että vuoden 2003 voitto ennen satunnaisia eriä on parempi kuin vuonna 2002.

LIIKEVAIHTO

	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	muutos milj. euroa	muutos %
Kotimaan toiminnot	579,4	545,0	34,4	6
Ulkomaantoiminnot	99,9	88,5	11,4	13
Tavarataloryhmä yhteensä	679,3	633,5	45,8	7
Autoryhmä	328,3	337,2	-8,9	-3
Hobby Hall -ryhmä	198,1	200,2	-2,1	-1
Seppälä-ryhmä	109,2	111,1	-1,9	-2
Kiinteistöt + muut	24,2	24,0	0,3	1
Eliminoinnit	-23,7	-23,9	0,2	
Konserni	1 315,3	1 281,9	33,4	3

**LIIKEVOITTO JA SIOJITETUN
PÄÄOMAN TUOTTO**

	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	muutos milj. euroa	muutos %	2002 ROCE %	2001 ROCE %
Tavarataloryhmä	39,7	34,1	5,6	17	21,0	19,0
Autoryhmä	5,4	3,2	2,1	66	13,5	5,4
Hobby Hall -ryhmä*	0,5	4,4	-3,9	-89	0,5	4,7
Seppälä-ryhmä**	10,4	1,7	8,6	507	52,4	7,5
Kiinteistöt	16,4	16,2	0,2	1	11,2	10,7
Liiketoiminnan muut tuotot	8,8	7,0	1,8			
Eliminoinnit + muut	-19,3	-20,4	1,1			
Konserni	61,9	46,3	15,7	34	12,6	9,8

Liiketoimintaryhmien liikevoitot perustuvat sisäiseen laskentaan.

*Hobby Hallin vuoden 2001 liikevoittoon sisältyy 2,6 miljoonaa euroa arvonlisäveron palautusta vuosilta 1998-2000.

**Seppälän vuoden 2001 liikevoittoon sisältyy 2,5 miljoonaa euroa kuluja ja varauksia, jotka liittyivät Ruotsin liiketoiminnan lopettamiseen, sekä 2,7 miljoonaa euroa Ruotsin liiketoiminnan tappiota.

**HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN
KOKOAIKAISEKSI MUUTETTUNA**

	1998	1999	2000	2001	2002
Tavarataloryhmä	3 675	3 959	4 092	4 263	4 459
Autoryhmä	620	703	768	790	741
Hobby Hall -ryhmä	498	532	592	688	755
Seppälä-ryhmä	553	659	748	749	705
Liikkeenjohto ja hallinto	141	144	95	91	92
Myyty liiketoiminta	538	588			
Konserni	6 025	6 585	6 295	6 581	6 752

Tunnuslukuja

		1998	1999	2000	2001	2002
Myynti	milj. euroa	1 461,4	1 583,9	1 467,9	1 537,6	1 582,3
Myyntin muutos	%	4,8	8,4	-7,3	4,7	2,9
Liikevaihto	milj. euroa	1 216,5	1 319,6	1 220,5	1 281,9	1 315,3
Liikevaihdon muutos	%	4,8	8,4	-7,5	5,0	2,6
Liikevoitto	milj. euroa	56,8	81,8	35,7	46,3	61,9
Liikevoiton muutos	%	-14,4	44,0	-56,3	29,6	33,6
Osuus liikevaihdesta	%	4,7	6,2	2,9	3,6	4,7
Voitto ennen satunnaisia eriä	milj. euroa	61,2	86,7	41,2	51,2	68,6
Voitto ennen satunnaisia eriä, muutos	%	-12,3	41,6	-52,5	24,2	34,0
Osuus liikevaihdesta	%	5,0	6,6	3,4	4,0	5,2
Voitto ennen veroja	milj. euroa	58,8	86,7	40,6	51,2	68,6
Voitto ennen veroja, muutos	%	-15,8	47,5	-53,2	26,0	34,0
Osuus liikevaihdesta	%	4,8	6,6	3,3	4,0	5,2
Osakepääoma	milj. euroa	86,4	86,4	102,8	102,8	102,8
A-osakkeet	milj. euroa	41,8	41,8	49,7	49,7	49,7
B-osakkeet	milj. euroa	44,6	44,6	53,0	53,0	53,0
Osingot	milj. euroa	43,2	30,8	30,6	30,6	45,9
Oman pääoman tuotto	%	11,1	11,8	5,6	6,9	9,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,9	15,8	8,4	9,8	12,6
Pääoman kiertonopeus		2,2	2,2	2,1	2,2	2,3
Omavaraisuusaste	%	65,1	65,3	67,2	69,5	69,7
Velkaantumisaste	%	9,0	0,7	9,2	9,1	-3,4
Investoinnit käyttöomaisuuteen	milj. euroa	85,8	64,1	45,1	31,1	25,8
Osuus liikevaihdesta	%	7,0	4,9	3,7	2,4	2,0
Korolliset saatavat	milj. euroa	98,5	117,6	123,2	109,5	110,3
Korollinen vieras pääoma	milj. euroa	108,4	89,1	87,8	71,6	52,6
Korollinen nettovelka	milj. euroa	-54,5	-114,0	-77,1	-63,4	-128,1
Taseen loppusumma	milj. euroa	752,0	773,6	746,8	728,2	752,7
Henkilöstökulut	milj. euroa	161,2	166,9	164,8	179,0	184,9
Osuus liikevaihdesta	%	13,3	12,6	13,5	14,0	14,1
Henkilöstö keskimäärin	hlöä	7 361	8 041	7 626	8 084	8 313
Liikevaihto/henkilö	tuhatta euroa	165,3	164,1	160,0	158,6	158,2
Liikevoitto/henkilö	tuhatta euroa	7,7	10,2	4,7	5,7	7,4
Henkilöstökulut/henkilö	tuhatta euroa	21,9	20,8	21,6	22,1	22,2

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Voitto ennen satunnaisia eriä	=	liikevoitto + rahoitustuotot ja -kulut
Voitto ennen veroja	=	voitto ennen satunnaisia eriä + satunnaiset tuotot ja kulut
Oman pääoman tuotto prosentti	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Pääoman kiertonopeus	=	$\frac{\text{liikevaihto}}{\text{taseen loppusumma} - \text{laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste	= 100 x	$\frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (Gearing)	= 100 x	$\frac{\text{korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$
Korollinen nettovelka	=	korollinen vieras pääoma - rahat ja pankkisaamiset - rahoitusarvopaperit - korolliset saamiset

Osakekohtaisia tietoja		1998	1999	2000	2001	2002
Tulos/osake, osakeantikorjattu	euro	0,97	1,14	0,55	0,68	0,97
Tulos/osake, osakeantikorjattu, laimennettu	euro	0,89	1,14	0,55	0,68	0,97
Oma pääoma/osake, osakeantikorjattu	euro	9,53	9,82	9,76	9,85	10,21
Osinko/osake, osakeantikorjattu	euro	0,84	0,60	0,60	0,60	0,90
Osinko/tuloksesta	%	86,4	52,6	108,7	88,2	92,8
Rahavirta/osake	euro	0,50	1,99	0,49	1,00	1,38
Efektiiivinen osinkotuotto	%					
- Sarja A		3,8	3,8	5,3	4,4	6,5
- Sarja B		5,2	4,2	5,8	4,5	6,5
Osakkeiden P/E luku						
- Sarja A		24,5	14,0	20,6	20,1	14,3 *
- Sarja B		18,0	12,5	18,8	19,6	14,2 *
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	euro					
- Sarja A		21,86	16,00	11,39	13,70	13,84
- Sarja B		16,08	14,30	10,40	13,40	13,80
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	euro					
- Sarja A		30,78	23,00	18,20	13,70	14,85
- Sarja B		25,94	17,95	16,50	13,70	15,00
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	euro					
- Sarja A		18,00	15,01	10,52	9,50	11,62
- Sarja B		14,30	12,50	9,80	10,00	11,80
Osakeantikorjattu tilikauden keskimurssi	euro					
- Sarja A		25,41	17,95	15,64	11,43	13,44
- Sarja B		19,36	14,00	14,35	11,07	13,45
Osakkeiden vaihto	1000 kpl					
- Sarja A		2 924	2 479	1 756	3 032	379
- Sarja B		5 194	5 853	4 464	5 467	6 146
Osakkeiden vaihto	%					
- Sarja A		11,8	10,0	7,1	12,2	1,5
- Sarja B		19,6	22,1	16,8	20,6	23,2
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj. euroa	970,1	777,1	559,0	696,0	710,1
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä 31.12.	1000 kpl	51 383	51 383	51 383	51 383	51 384
- Sarja A		24 869	24 869	24 869	24 869	24 869
- Sarja B		26 514	26 514	26 514	26 514	26 515
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, painotettu keskiarvo	1000 kpl	49 523	51 383	51 237	50 970	50 971
- Sarja A		24 869	24 869	24 829	24 706	24 706
- Sarja B		24 654	26 514	26 408	26 264	26 265
Omat osakkeet	1000 kpl			413	413	413
- Sarja A				163	163	163
- Sarja B				250	250	250
Osakkeenomistajien lukumäärä 31.12.	kpl	12 669	12 893	12 664	13 399	13 999

*) Vuoden 2002 luvuissa on huomioitu optioiden laimennusvaikutus.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Tulos/osake, osakeantikorjattu	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake, osakeantikorjattu	=	osakeantien vaikutuksella korjattu osinko/osake
Osinko tuloksesta, %	= 100 x	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{liiketoiminnan rahavirta}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	= 100 x	$\frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}$
Osakkeiden P/E luku	=	$\frac{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kurssi tilinpäätöspäivänä
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu ylin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu alin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden keskimurssi	=	osakkeiden euromääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä tilikauden aikana
Osakkeiden vaihto	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kappalemääräinen vaihto
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	=	osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla osakelajeittain

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2002 JÄLKEINEN KEHITYS

Osavuositarkastus 1.1.2003 - 31.3.2003

Stockmann Oyj Ab:n osavuositarkastus 1.1.2003 - 31.3.2003 julkaistaan 24.4.2003.

Stockmann-konsernin myynti

Stockmann-konsernin ja sen eri yksiköiden myynti on kehittynyt tammi-maaliskuussa 2003 alla olevan taulukon mukaisesti.

	1-3/2003	1-3/2002	+ - %
		M€	
Tavarataloryhmä	184,0	181,7	+1
Autoryhmä	113,2	90,5	+25
Hobby Hall	57,8	57,1	+1
Seppälä	26,2	25,7	+2
Kiinteistöt + muut	0,2	0,1	
Stockmann yhteensä	381,4	355,1	+7

Stockmann myi Tapiolan tavaratalokiinteistön 28.3.2003

Pääomien vapauttamiseen tähtäävän strategiansa mukaisesti Stockmann myi Espoon Tapiolan tavaratalokiinteistönsä 28.3.2003 hollantilaisen kiinteistösijoitusyhtiön Wereldhave N.V:n täysin omistamalle konserniyhtiölle runsaan 36 miljoonan euron kauppahinnalla. Samalla Stockmann vuokrasi myydyt kiinteistön uudelta omistajalta Tapiolan tavaratalon käyttöön pitkäaikaisin vuokrasopimuksin. Stockmannin tavaratalo Tapiolassa on jo aikaisemmin toiminut ns. kodin tavaratalon osalta vuokratiloissa, joiden vuokranantajana toimii Oy Etola Ab. Tämä vuokrasuhde, jonka pituus on sama kuin nyt myydyistä kiinteistöistä solmittu vuokrasopimus, jatkuu ennallaan.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Kuten Stockmannin pörssitiedotteessa 28.3.2003 todettiin, Tapiolan tavaratalokiinteistön myymisen johdosta Stockmann-konsernin ensimmäisen vuosineljänneksen tulos paranee selvästi edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Hallituksen toimintakertomuksessaan esittämä koko vuoden tulosta koskeva tavoite, jonka mukaan vuoden 2003 voitto ennen satunnaisia eriä on parempi kuin vuonna 2002, on muuttumaton.

STOCKMANN Oyj Abp:n yhtiöjärjestys

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Stockmann Oyj Abp, englanniksi Stockmann plc ja kotipaikka Helsinki.

2 § Toimiala

Yhtiön toimialana on harjoittaa tavaratalotoimintaa, autokauppaa, postimyyntiä ja muuta kauppaa sekä näihin liittyviä liiketoimintoja ja palveluita. Yhtiö voi harjoittaa rahoitus- ja sijoitustoimintaa.

3 § Vähimmäis- ja enimmäispääoma

Yhtiön vähimmäispääoma on seitsemänkymmentäviisimiljoonaa (75.000.000) euroa ja enimmäispääoma kolmesataamiljoonaa (300.000.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta.

Osakkeiden nimellisarvo

Osakkeen nimellisarvo on kaksi (2) euroa.

Osakelajit

Osakkeet jakautuvat A-osakkeisiin ja B-osakkeisiin siten, että A-osakkeita on vähintään 18.000.000 kappaletta ja enintään 80.000.000 kappaletta ja B-osakkeita vähintään 18.000.000 kappaletta ja enintään 100.000.000 kappaletta.

Osakkeisiin liittyvä äänioikeus

Jokainen A-osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään kymmenellä (10) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Kukaan ei kuitenkaan saa äänestää enemmällä kuin viidennellä osalla edustetusta äänimäärästä, paitsi tilanteissa, joissa osakeyhtiölaki edellyttää päätöksen syntyvän määränemmistöllä.

Osakkeen muuntaminen

A-osake voidaan muuntaa B-osakkeeksi osakkeenomistajan vaatimuksesta, mikäli muuntaminen voi tapahtua osakelajien vähimmäis- ja enimmäismäärien puitteissa. Yhtiön hallitukselle osoitettavassa muuntamista koskevassa kirjallisessa vaatimuksessa on ilmoitettava, montako osaketta halutaan muunnettaviksi ja, mikäli muuntaminen ei koske asianomaisen kaikkia osakkeita, mitkä niistä halutaan muunnettaviksi sekä muunnettaviksi tulevien osakkeiden arvo-osuustili, jolle osakkeita vastaavat arvo-osuudet on kirjattu. Yhtiö voi pyytää osakkeenomistajan arvo-osuustilille tehtäväksi omistajan luovutus-oikeutta rajoittavan merkinnän muuntamismenettelyn ajaksi.

Yhtiön hallituksen on kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksen saatuaan käsiteltävä esitetyt muuntamispyyntö. A-osake muuntuu B-osakkeeksi kaupparekisterimerkinnän tapahduttua. Muuntovaatimuksen tekijälle ja arvo-osuusrekisterin pitäjälle ilmoitetaan muuntamisen toteuttamisesta.

Muuntamisesta peritään osakkeenomistajalla hallituksen päättämä maksu.

Hallitus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet muuntamisen toteuttamisesta.

Kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

4 § Täsmäytyspäivä

Oikeus saada yhtiöstä jaettavia varoja sekä merkintäoikeus osakepääomaa korotettaessa on vain sillä,

- 1) joka on täsmäytyspäivänä merkitty osakkeenomistajaksi osakasluetteloon;
- 2) jonka oikeus suorituksen saamiseen on täsmäytyspäivänä kirjattu osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan arvo-osuustilille ja merkitty osakasluetteloon; tai
- 3) jos osake on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osake on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osakkeiden hoitaja on täsmäytyspäivänä merkitty osakasluetteloon osakkeiden hoitajaksi.

5 § Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä.

Hallituksen jäsenet valitaan tehtäväänsä kolmeksi vuodeksi siten, että mikäli mahdollista kolmasosa heistä joutuu vuosittain erovuoroon. Tällaisen jakautumisen saavuttamiseksi voidaan osa jäsenistä valita yhdeksi tai kahdeksi vuodeksi.

Hallituksen jäsenen toimikausi alkaa siitä yhtiökokouksesta, jossa hänet on valittu ja päättyy sen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, jolloin hänen toimikautensa on kulunut loppuun. Jos hallituksen jäsenen jäsenyys päättyy kesken toimikauden, voidaan uusi jäsen valita seuraavassa yhtiökokouksessa.

Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 65 vuotta.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään enemmistöpäätöksin. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se mielipide, johon puheenjohtaja yhtyy. Kuitenkin, jos hallituksen puheenjohtajaa valittaessa äänet menevät tasan, vaalin ratkaisee arpa.

6 § Toimitusjohtaja

Yhtiöllä on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja, jonka tulee hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaan hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa.

7 § Toiminimenkirjoitus

Yhtiön toiminimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja kumpikin erikseen yksin sekä hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

Hallitus voi antaa toiminimen kirjoitusoikeuden nimeltä mainituille henkilöille siten, että he kirjoittavat yhtiön toiminimen yksin tai kaksi yhdessä tai kukin erikseen yhdessä hallituksen jonkun jäsenen kanssa.

Yhtiön prokuroista päättää hallitus. Prokura voidaan antaa vain siten, että prokuristit kirjoittavat toiminimen yhdessä toisen prokuristin, hallituksen jonkun jäsenen tai henkilön kanssa, jolle hallitus on antanut toiminimen kirjoitusoikeuden yhdessä jonkun toisen kanssa.

8 § Tilintarkastajat

Yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa ja heillä vähintään yksi ja enintään kolme varamiestä. Mikäli varsinaiseksi tilintarkastajaksi valitaan KHT-yhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvitse valita.

Tilintarkastajien toimikausi alkaa siitä yhtiökokouksesta, jossa heidät on valittu ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

9 § Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

10 § Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen kesäkuun loppua.

11 § Kutsu yhtiökokoukseen

Kutsu yhtiökokoukseen on aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kaksi viikkoa ennen viimeistä ilmoittautumispäivää julkaistava jossakin Helsingin seudulla ilmestyvässä hallituksen määräämässä päivälehdessä. Vaihtoehtoisesti kutsu voidaan toimittaa edellä mainittujen määräaikojen puitteissa tavallisena kirjeenä yhtiön osaksluetteloon merkityille osakkeenomistajille.

12 § Äänioikeus ja ilmoittautuminen yhtiökokoukseen

Osakkeenomistaja käyttää äänioikeuttaan yhtiökokouksessa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä.

Yhtiökokoukseen osallistuminen edellyttää, että osakasluetteloon merkitty osakkeenomistaja on tehnyt yhtiölle osallistumisilmoituksen aikana ja paikassa, jotka on mainittu yhtiökokouksekutsussa. Ilmoittautumispäivä voi olla aikaisintaan viisi päivää ennen kokousta. Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttäen, että osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakeluetteloon ennen 28.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

13 § Päätöksenteko yhtiökokouksessa

Yhtiökokouksen avaa hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja tai heidän estyneenä ollessaan toimitusjohtaja. Yhtiökokouksen puheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Ellei osakeyhtiölaissa toisin määrätä, ratkaisee asian yhtiökokouksessa yksinkertainen äänten enemmistö. Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide, paitsi vaaleissa arpa.

Äänestyksen suorittamistavan määrää kokouksen puheenjohtaja.

14 § Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on

esitettävä

- 1 tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen;
- 2 tilintarkastuskertomus;

päätettävä

- 3 tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
- 4 toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta;
- 5 vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
- 6 hallituksen jäsenten palkkioista;
- 7 tilintarkastajien palkkioista;
- 8 hallituksen jäsenten lukumäärästä;
- 9 tilintarkastajien ja heidän varamiestensä lukumäärästä;
- 10 muista kokouksekutsussa mainituista asioista;

valittava

- 11 hallituksen jäsenet;
- 12 tilintarkastajat ja heidän varamiehensä.

15 § Lunastusvelvollisuus

Osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä - joko yksin tai yhdessä toisten osakkeenomistajien kanssa siten kuin jäljempänä määritellään - saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia tai 50 prosenttia (lunastusvelvollinen osakkeenomistaja), on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien (lunastukseen oikeutetut osakkeenomistajat) vaatimuksesta näiden osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit siten kuin tässä pykälässä määrätään.

Laskettaessa osakkeenomistajan osuutta yhtiön osakkeista ja niiden tuottamista äänistä luetaan mukaan myös ne osakkeet, jotka kuuluvat

- yhteisölle, joka osakeyhtiölain mukaan kuuluu samaan konserniin kuin osakkeenomistaja,
- yritykselle, joka kirjanpitolain mukaista konsernitilinpäätöstä laadittaessa luetaan kuuluvaksi samaan konserniin kuin osakkeenomistaja,
- edellä tarkoitettujen yhteisöjen tai yritysten eläkesäätiölle tai eläkekassalle, ja
- sellaiselle muulle kuin suomalaiselle yhteisölle tai yritykselle, joka - jos se olisi suomalainen - kuuluisi edellä tarkoitetuina tavoin samaan konserniin kuin osakkeenomistaja.

Mikäli lunastusvelvollisuus syntyy yhteenlaskettavien omistusten tai äänimäärien perusteella, lunastusvelvolliset osakkeenomistajat vastaavat lunastuksen toteuttamisesta yhteisvastuullisesti lunastukseen oikeutettuihin osakkeenomistajiin nähden. Lunastusvaatimus katsotaan tällaisessa tilanteessa kohdistetuksi ilman eri vaatimustakin kaikkiin lunastusvelvollisiin osakkeenomistajiin.

Mikäli kaksi osakkeenomistajaa saavuttaa tai ylittää lunastusvelvollisuuden aikaansaavan omistus- tai äänirajan siten, että molemmat ovat lunastusvelvollisia samanaikaisesti, voi lunastukseen oikeutettu osakkeenomistaja vaatia lunastusta kummaltakin erikseen.

Lunastusvelvollisuus ei koske osakkeita tai niihin oikeuttavia arvopapereita, jotka lunastusta vaativa osakkeenomistaja on hankkinut lunastusvelvollisuuden syntymisen jälkeen.

Lunastushinta

Osakkeiden lunastushinta on korkeampi seuraavista:

- a) osakkeen kaupankäyntikurssien painotettu keskikurssi viimeisen kymmenen (10) pörssipäivän aikana Helsingin Pörssissä ennen sitä päivää, jolloin yhtiö sai lunastusvelvolliselta osakkeenomistajalla ilmoituksen edellä tarkoitetun omistus- tai äänirajan saavuttamisesta tai ylitymisestä tai, sanotun ilmoituksen puuttuessa tai jäädessä määräjassa saapumatta, yhtiön hallitus sai siitä muutoin tiedon;
- b) se osakkeiden lukumäärällä painotettu keskihinta, jonka lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on maksanut hankkimistaan tai muutoin saamistaan osakkeista viimeisten kahdentoista (12) kuukauden aikana ennen edellä a-kohdassa tarkoitettua päivää.

Jos jokin keskihintaan vaikuttava saanto on valuuttamääräinen, lasketaan sen vasta-arvo euroina noudattaen Euroopan keskuspankin asianomaiselle valuutalle vahvistamaa kurssia seitsemän (7) päivää ennen sitä päivää, jona hallitus ilmoittaa osakkeenomistajille osakkeiden lunastusmahdollisuudesta.

Mitä edellä on sanottu lunastushinnan määrittämisestä osakkeille, sovelletaan myös muihin lunastettaviksi tuleviin arvopapereihin.

Lunastusmenettely

Lunastusvelvollisen osakkeenomistajan tulee seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun lunastusvelvollisuus on syntynyt, kirjallisesti ilmoittaa tästä yhtiön hallitukselle yhtiön osoitteella. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot lunastusvelvollisen osakkeenomistajan omistamien osakkeiden määrästä lajeittain sekä lunastusvelvollisen viimeisten kahdentoista (12) kuukauden aikana hankkimien tai muutoin saamien osakkeiden määristä ja hinnoista lajeittain. Ilmoitukseen tulee liittää osoite, josta lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on tavoitettavissa.

Hallituksen tulee antaa osakkeenomistajille tieto lunastusvelvollisuuden syntymisestä 45 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut edellä tarkoitetun ilmoituksen, tai sanotun ilmoituksen puuttuessa tai jäädessä määräjassa saapumatta, se on muutoin saanut tiedon lunastusvelvollisuuden syntymisestä. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot lunastusvelvollisuuden syntymisen ajankohdasta ja lunastushinnan määräytymisen perusteista, siltä osin kuin ne ovat hallituksen tiedossa, sekä päivämäärä, jolloin lunastusvaatimus viimeistään on tehtävä. Ilmoitus osakkeenomistajille on annettava noudattaen mitä kokouskutsun toimittamisesta on yhtiöjärjestyksen 11 §:ssä määrätty.

Lunastukseen oikeutetun osakkeenomistajan tulee kirjallisesti vaatia lunastusta 30 päivän kuluessa lunastusvelvollisuutta koskevan hallituksen ilmoituksen julkaisemisesta. Lunastusvaatimuksesta, joka toimitetaan yhtiölle, tulee ilmetä niiden osakkeiden ja muiden arvopapereiden lukumäärä, joita vaatimus koskee. Lunastusta vaativan osakkeenomistajan on samalla toimitettava yhtiölle mahdolliset osakekirjat tai muut osakkeiden saamiseen oikeuttavat asiakirjat luovutettaviksi lunastusvelvolliselle lunastushintaa vastaan.

Mikäli vaatimusta ei ole esitetty määräajassa edellä mainituin tavoin, raukeaa osakkeenomistajan oikeus vaatia lunastusta kyseisen lunastustilanteen osalta. Lunastukseen oikeutetulla osakkeenomistajalla on oikeus peruuttaa vaatimuksensa niin kauan kuin lunastusta ei ole tapahtunut.

Hallituksen tulee lunastukseen oikeutetuille osakkeenomistajille varatun määräajan umpeuduttua antaa lunastusvelvolliselle osakkeenomistajalle tieto esitetyistä lunastusvaatimuksista. Lunastusvelvollisen osakkeenomistajan on 14 päivän kuluessa lunastusvaatimuksista tiedon saatuaan suoritettava lunastushinta yhtiön määräämin tavoin osakkeiden ja niihin oikeuttavien arvopapereiden luovutusta vastaan tai, mikäli lunastettavat osakkeet on merkitty asianomaisten osakkeenomistajien arvo-osuustileille, yhtiön antamaa kuittia vastaan. Yhtiön on tässä tapauksessa huolehdittava siitä, että lunastaja välittömästi kirjataan lunastettujen osakkeiden omistajaksi arvo-osuustilille.

Lunastushinnalle, jota ei ole suoritettu määräajassa, lasketaan viivästyskorkoa 16 prosenttia vuodessa siitä päivästä, jolloin lunastus olisi viimeistään tullut suorittaa. Mikäli lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on lisäksi laiminlyönyt noudattaa mitä edellä on ilmoitusvelvollisuudesta säädetty, lasketaan viivästyskorko siitä päivästä, jolloin ilmoitusvelvollisuus olisi viimeistään tullut täyttää.

Mikäli lunastusvelvollinen laiminlyö noudattaa tämän pykälän määräyksiä, lunastusvelvollisen omistamalla osakkeilla ja niillä osakkeilla, jotka edellä tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla otetaan huomioon laskettaessa lunastusvelvollisuuden perustavaa osuutta, saa, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu, yhtiön yhtiökokouksissa äänestää vain siltä osin kuin osakkeiden tuottama äänimäärä on vähemmän kuin yksi kolmasosa (1/3) tai vastaavasti vähemmän kuin 50 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

Muut määräykset

Tässä pykälässä tarkoitettu lunastusvelvollisuus ei koske osakkeenomistajaa, joka osoittaa, että lunastusvelvollisuuden aikaansaava omistus- tai ääniraja on saavutettu tai ylitetty ennen kuin tämä yhtiöjärjestyksen määräys on rekisteröity kaupparekisterissä.

Edellä olevaa lunastusvelvollisuutta, siihen liittyvää oikeutta vaatia lunastusta sekä lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet ratkaistaan välimiesmenettelyssä yhtiön kotipaikkakunnalla välimiesmenettelystä annetun lain (967/92) säännöksiä noudattaen. Välimiesmenettelyssä noudatetaan Suomen lakia.

16 § Välimieslauseke

Riita toisaalta yhtiön ja toisaalta hallituksen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai osakkeenomistajan välillä on ratkaistava välimiesmenettelyssä välimiesmenettelystä annetun lain mukaan.

Hytäkätty varsinaisessa yhtiökokouksessa 11.4.2000

Merkitty kaupparekisteriin 1.9.2000